48 ՏԱՐԻ ԹԻՒ 180

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

1331 ՐԷՊԻԼ ԱՒԵՐ 25 — 1913 ՄԱՐՏ 21 — 3 ԱՊՐԻԼ

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
54, Grand' Rue de la S. Porte, 54
Constantinople
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՕՐՈՒ ԿՈՒՂՂՈՒԹԻՆ ԱՄԷՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա. ՊՕՂԼԻՍ ՊԱՂՊԱՏ Ա.Ի ՀԱՍՏԱՏԻՔԻ, ԹԻՒ 54
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԸՍՏ ՀԱՅՆ ՏՐՈՒԻՐ

Մանկական Էջ

منظومهٔ افکار ارمنیجه یومی غزته
صاحب امتیاز اوحانس فرید
اداره‌سی باب عالی جاده‌سنده ۵۴ نومرو

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑԱՄՍ.	ԵՌԱՄՍ.
Պոլսոյ համար	80 Ղ.	45	25 Ղ.
Գաւառներու համար	80 »	45	25 »
Արտասահմանի »	25 Ֆր.	14	8 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 դրշ., մէկէ աւելի գրուելիք ծանուցմանց հաւար
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԱՆԿԱԽ ՕՐԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

10 ՓԱՐԱ

✻ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ✻

10 ՓԱՐԱ

ՆՈՐ ԿՐԱԿԻ ՍԿԶԲՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԴԵՕՔ

Հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ աւստրիական նաւատորմիղը հրաման ընդունած է Անթիվարիի առվեւ երթալու։ Պատճառը ա՛յն է թէ Դարատաղ տակաւին չպատասխանեց Պոլսոյ Թանց, կամ թէ Շքեղարի ռմբակոծումը վերսկսած է։ Պէտք է աւելցնել թէ Հելկրատի ալ դիմում եղած էր, բայց Սերպ կառավարութիւնը ևս տակաւին չէ պատասխանած։

Ո՞նչ պիտի ըսայ Տէրութեանց դիրքը։ Ռուսիա չէ դադրած բնաւ յայտարարել թէ ինք պիտի չմասնակցի ո և է զսպողական միջոցի, ո՛չ Գարատաղի դէմ, ո՛չ Պալքանեան դաշնակիցներուն դէմ։ Միւս Տէրութիւններն ալ պիտի դժկամակին չարժման մէջ դնելու իրենց նաւային ուժերը Եւրոպայի թագաւորութիւններէն ամէնէն պզտիկին դէմ։ Սնաց որ ինչ գործողութեան կրնան ձեռնարկել պարտաւորելու համար քանի որ մը հազար մարդոց այդ բանակը թողուլ ա՛յնպիսի պաշարում մը, որ իր բոլոր տրամադրելի ուժերուն քգաւորը արժած է արդէն խեղճ Գարատաղին։ Եւ այս ամէնը ինչ նպատակ.— Որպէս զի սերպական հին մայրաքաղաք մը տրուի իրեն սատցուածք ա՛յնպիսի ազգի մը, որ այս պատերազմին մէջ ո՛չ արիւն թափեց, ո՛չ զոհողութիւն մը ըրաւ, որ քմահաճին ահմանագլուխներ ունի միայն, և որ ցեղային կազմակերպութեան տարրական մակարդակէն ալ մատնաչափ անգին անցած չէ։

Վերջապէս ինչ պիտի ընեն դիւանագէտները, պիտի որոշեն այս պայմաններուն մէջ և Ռուսիոյ ձեռնպահութեան հակառակ թէ պէտք չէ թողուլ որ Աւստրիա ինք միակ նեռուի այս մասնաւոր և փաստաբերական գործողութեան մէջ։ Հարկ պիտի համարին անոր կցել իրենց ալ նաւաբաժինները անոր վրայ հակակշիռ բանեցնելու, կամ թերեւս պարզապէս այդ ծագրերի և զգուելի ցոյցին չտալու համար առանձնական հանդամանք մը և կնճռեծաւոր կոչուած ճարտարութիւնով մը ապացուցանելու համար թէ Տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւնը դոյութիւն ունի միայն, եւ եթէ Սերպերը սերտու համերաշխ մնան Գարատաղցիներուն հետ, ի՞նչպէս պիտի վարուին անոնց դէմ։

Առնք ամենքը մտահոգութիւն պատճառող հարցեր են հանրային կարծիքին համար։ Ֆրանսայի հանրային կարծիքը գժուարա՛ պիտի կըրնայ մեկնել որ հանրապետական կառավարութիւնը, ինչ կերպով ալ ըլլայ, ալ՝ակցի ճնշողական կարգադրութեան մը ոչ որ կը մերժէ ամէն տեսակէտով, և որ ցարի նախընթաց մը կը կազմէ, որ կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենալ Եւրոպական խաղաղութեան համար։

Ինչ և իցէ, Աւստրիա նեռուելով այսպիսի արկածախնդրութեան մը մէջ, ուր կրնայ վերջ ի վերջոյ ձախողել իր անճարակութիւններով և ջղաձգութիւններով մղուած անձնասիրութիւնը, պիտի պարտաւորէ ամբողջ Եւրոպան միտք բերելու թէ վիեննան է որ վեց ամիսէ ի վեր ամենածանր մտահոգութիւնները կ'ստեղծէ իրեն և իր սպասնագին դիրքն է որ մղեց Լոնտոնի դեսպանաժողովը արդարութեան և նոյնիսկ պարզ խոհեմութեան հակառակ կարգ մը որոշումներ տալու, վախնալով որ մի՛ գուցէ խզուի եւրոպական համաձայնութիւնը։

Մենց որ Լոնտոնի դեսպանաժողովը ինքզինք պ՝ բաւարարուած կը տեսնէ վերաքննելու իր այն որոշումներէն մէկ քանին, ի մասնաւորի հաշտութեան պայմանները, զորս որամադիր կ'երեւնար պարտաւորիչ ընելու դաշնակիցներուն Լիտիրեի առումէն առաջ։ Կացութիւնը ի չահ դաշնակիցներու փոխուած ըլլալով, այլ ևս կարելի չէ անոնց պահանջումներէն ամէն անցնիլ ի մասին պատերազմական տուգանքին և պուլկարեւ թուրք նոր սահմանագլխին։ Սակայն դեսպանաժողովը ուզեց երեւոյթները փրկել, և դեսպանները փնտռտուքի ելան բանաձեւի մը, որ իրենց խօսքը ետ առած չըլլալու երեւոյթը փրկէ։ Ասկէց առաջ դեսպաններուն հեղինակաւոր գծած Միտիա-Լինոս սահմանագլուխը կրկին ետ պիտի տարուի դեպի արեւելք «Էնոսի և երկիթուղիի սահմանագլխին շատ մօտիկ ըլլալը արգիլելու համար»։ Գալով պատերազմական տուգանքին, անիկա միշտ պիտի մերժուի դաշնակիցներուն, բայց իրենց վիճակիցք Օսմ. Պարտքին մասը ղեղչ մը պիտի կրէ։ Այս բարեփոխումները պիտի ենթարկուին դաշնակիցներու հաւանութեան և այնուհետեւ միայն կ. Պոլիս պիտի հաղորդուի տերութեանց առաջարկութիւններուն նախնական բնագիրը։

Չեւի մասին այս հանձարեղ վիճաբանութիւնները ուշացուցին հելլէն և պալկանեան սահմանագլխին խնդրոյն խորագին քննութիւնը։ Ինչպէս Աւստրիա Շքեղարի կողմէ, Իտալիա ևս Եանեայի փուշ եղած է։ Բայց Լոնտոնի դեսպանաժողովը պիտի չմոռնայ որ Յունաստան այս պահուս 70,000 զօրք ունի հելլէնական հողերուն վրայ, զորս միտքը դրած է պահել, և եթէ Իտալիա ուզէ Աւստրիոյ օրինակին հետեւիլ, իրեն դիմացը պզտիկ Կարատաղը պիտի չունենայ։ Յուսա՛նք որ այս ցնցումները պիտի խնայուին մեզմէ։

«ԹԱՆ»

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԼՈՒԱԾՍԵՐԸ ՆՈՐ ՕՐԷՆՔԻՆ ԱԱՋԵՒ

Առանց խորհրդանի քալլ կենդանի. ներ չենք։ Այս երկրին մէջ գոյութիւն մեր՝ վանքի ու սարաքի թիմը գէտ է կախուած ըլլայ գործիներու գլխուն վրայ։ Այսպէսով հանդարտ ատրիներու մէջ չեղած քանի՝ վանքալից ամուսնան մը միջոցին գլուխ կը հանուի։

Ա՛յս է նաեւ ճշմարտութիւնը մեր օրէնսդրութեան մէջ։ —Առաջին Խորհրդարանը Մարտ 31ի ազգանուէրին յաջորդող կարճ ժամանակին մէջ բոլորեց իր օրէնսդրական ամենաբեղուն շրջանը։ Ինչ օրէնք որ չենց՝ ա՛յն ասն չենց, ոմանք ազատական բարեփոխումն՝ որ առաջին կը չարչարուի եղող դաշտ դանլիներէն։

Եւ հիմա, երբ ամբողջ ուշադրութիւնը մը կը գոցուի վարչական ապարատին թեան երեսէն, ան՝ կ'արթնանա՛ նոր արիւն և ազի ներարկելու ատ փոռած կազմին մէջ։ Հիմա՝ ոչ երկրի մը օրէնսդրական աշխատանքին վրայ խորհելու անգամ հարկ չկայ՝ ան՝ ելեկտրականորէն կը շինուին նոր օրէնքներ՝ գլխուն Սահմանադրութեան ոգիներուն ընծայած թելաւորութեան սահմանն իսկ։

Բայց մեզի համար լաւ է օրէնքներու գերեզ՝ քան անօրէն երիտասարդութիւնը։

Մենք կը կասկածինք կատարելութիւնը որ յանկարծակի մտաղոյզ ընծայեց Բարձրագոյն Անձնաւորութեանց ակտիանութեան օրէնքները, քանի որ մինչեւ այսօր տակաւին կատարելութիւն և գաղիրքարար դէմ դէմի կանգնած են իրար ոտքերի՝ հանրային կարգ մը կալուածներու համար։

Այդ օրէնքին 3րդ յօդուածը կ'ըսէ.— «Օսմանեան հասարակութիւններն ու բարեսիրական հաստատութիւնները՝ կալուածները և տուրքերու ենթարկուելու պայմանաւ կրնան ունենալ կալուածներու տիրանալ մի միայն քաղաքներու և գիւղերու մէջ։ Սակայն բարեսիրական հաստատութեան մը հնուց ի վեր սեփական հողերն ալ, եթէ Տէրութիւնը հագանի մէջ արձանագրութիւն ունի, ըստ ասոնցմէ պիտի պահանջեն նոյն հաստատութեան»։

Ասկից կը հետեւի թէ՝

Ա. Հասարակութիւնները մի՛միայն քաղաքներու և գիւղերու մէջ սեփականութիւն իրաւունք ունին և թէ հողային ստացուածքը որոշուած է անոնց։

Բ. Բարեսիրական հաստատութիւններու՝ այրենքն հիմնադրներու և ազգաստաներու յատուկ հողերէն զատ՝ դպրոցներու և եկեղեցիներու սեփական ազգային հողերը (արտ, այգի, տնատ ու պարտէզ) բոլորն ալ պիտի գրաւուին կառավարութենէն, պիտի պահանջուին, քանի որ՝ շատ պարզ է թէ, եկեղեցին և դպրոցը՝ կրօնական և կրթական հասարակութիւն ըլլալով բարեսիրական չեն կրնար ըլլալ օրէնքին խառնուածեան ազնիւ։

Ինչո՞ւ այս պարզիկ չարամտութիւնը՝ երբ ա՛յնքան բարեմտութիւն կայ այդ օրէնքին հրատարակութեան մէջ։ Կառավարութիւնը իր ապանանարանիկ տեղակդրերն մէկ կը խարսիանի թէ հասարակութիւններն ու հաստատութիւնները կալուածներ ունենան ուր էին կարգ մը կեղծ տեսակներով և թէ այս կարգի կալուածներու «սեփականութեան և մահկիրերն տեսակէտով ծագած կարգ մը ենթամանրութիւններն ա՛յ մէկ անանձնական օրգանա ձեռք բերուած չէ։» որով այդ ամենքդ անհամանրութեանց և վնասներուն (վախճան մը տրուած է ներկայ օրէնքով։

Օրէնքը դեղեցիկ կանոնաւորութիւններ ունի՝ հողային զրկումներու չենթարկելու գիւղացիները, կամ զոնէ զգուշաւոր կաղմակերպութիւններու գեր չի գարձնելու։ Ասիկա կը բաղադրի Տեսչեզիրին մէջ և երկիրը հողային նոր հարցի մը փրկելու համար է որ կը դրէ հասարակութիւնները և ազգային հաստատութիւնները քաղաքին ու գեղն դուրս կալուածներ ունենալէ։

Բայց թէ գաղտնի մը կամ եկեղեցի մը սեփականութեան իրաւունք տալով հողային հակայական գրաւումներ տեղի կրնան ունենալ։ Արդեօք տերէլ-պէյտաթեան ինչումը մնէ՝ կը սկսի։ Եթէ այս, մենք կ'ըսենք. «Վկանեցք մնէ, հոգ չէ, ուրախ ենք որ կը սկսիք, բայց միայն թէ մեզմէ ոչ մի վերջացնէք։ Շարունակեցէք այդ փոկարար քայլը մինչեւ վերջը։ մինչեւ ծայրը...

Եւ ալիեկ կ'ըսեմ այս ժողովրդական ծարտիկ կանխահոգութեան։ Միայն ոտնամ մը որոշել հարկ էր։ Իրաւ է, հովկասի մէջ ամբողջ գիւղեր կան վանքերու սեփական և Ուստ կատարուածքիրը վերջինս կը փորձէ զանոնք գնելով հազա՝ աղքատաւոր հողագործին։ Չեմ գիտեր թէ Թուրքիոյ մէջ այդ տեսակ դրութիւն մը գոյութիւն ունի՝ եթէ ունի՝ մենք ալ իրեն հետ հնչ՝ իր ընկերվարական քայլին մէջ։ Միայն թէ՝ ա՛նը դնենք կիզաբ...

Օրէնքը, ինչպէս ըսի, կրնար ասմանափակում մը ընել հողային ստացուածքի համար, բայց ոչ արգելք մը, խլում մը։

Օրէնսդիրները կ'ըսեն թէ. «Հաստատութիւնքդ և հասարակութիւնքդ համար միայն քաղաքներու և գիւղերու մէջ սեփականութիւնները կը բաւեն իրենց նպատակը տպահովելու։ Ասանք չեն գիտեր թէ գիւղերու մէջ, մանաւանդ 20էն 100 մասնաւոր գիւղերու մէջ՝ ի՞նչ գալուած կրնայ ելլալ։ Ոչ վարձու տանի պէտք կայ, ոչ խանութի, ոչ պանդոկի, ոչ փուռի։ Ուրեմն ինչպէս ապրին այս գիւղերուն դպրոցը, եկեղեցին, ազգաստանքը, եթէ հողային սեփականութիւն չունենան։ Դատարանութեան և քաղաքակրթութեան յարերու ամենէն ուժեղ գիւղական խարչերու դպրոցն ու եկեղեցին ինչպէս դրկել իրենց ապրուստի, կեանքի միակ միջոցէն։ Այդ դպրոցները քանի մը տրա ունին, որանց բերած վարձքովը ազգասերէն կ'ապրի խնդուկ վարժապետ մը։ Ա՛յս ալ յանկարծակի դիրքերու բաշտակիցն է օրգաւոր... Բա՞ն ծոցդ ծակծկող լուսեղէն ասպետներուն նման շանթեր, սիրոյ յանցեր, վիրաւորած են մատաղ հոգիս սիրտս...

Երգէ՛, Մէնեա՛ն, սիրով վառուած, սիրոյ մէջ կորսուած, խելագար Մէնեան, երգէ՛, անբարեա դիտուդ վրայ թառած թաշնիներուն հետ երգէ՛ անդադրում...

Բա՛ն երգդ յայս կը ներշնչէ լեռ. լիին...

Դիշերը կ'աճիցնի, եկո՛ւր, քեզ հեռանան մազերուդ վրայ գայլայլող թրաչուններդը, թո՛ղ հեռանան իրապտ, այս սաւեռեալ լեռին միայն պիտի երգէ քեզի հետ...

Եկո՛ւր, Մէնեան, դիմեմ քեզ...։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԴՄՐԷԹԵԱՆ

ԱՊՏԻԼ ՀԱՄԻՏԻ ՑԻԾԱՏԱԿՆԵՐԸ

"ՀԻԻԱՆԴ ՄԱՐԴԸ,, ԿԸ ԶՕՐԱՆԱՅ

Մեր օսմ. կայսրութիւնը իր ապրայման հանումին հետեւանքով ակարացաւ։ Մենք հիւանդ ենք մեր ազգութիւնները։ խանձուրդին պատճառաւ և վայ՝ ոչ անխոնջութիւնքդան, որանք կը կարծեն թէ կարելի է օգնել մեզ բանի բուժումներով։ Այդպիսի բուժումներ մոռնան պիտի դատապարտեն մեր կայսրութիւնը։ Մենք կը կը նմանինք հուանդի մը որ իր եղերգներէն դուրս կը պոռթիկայ։ Պատմութեան փիլիսոփայ ըլլալու պէտք չկայ հաստատելու համար որ մեր թուրք ազգային ոյժն ալարգանքը սահեցաւ է։ Այն թուականէն ի վեր օր մինչեւ վերջն նոր գործեր, նահանջներ իրարու հետեւ անվաստացան մեր կայսրութեան չենքին, բայց տարիկ խիստ քնական բան մը կը։ Մարդերն պէտ բաղդաւոր նուազ քան մանիկ ժողովուրդ մը չէր կրնար երկար տանն պահել բոլոր երկիրները։ Չեմ դարձր որ կարենցուցին այն պայքանան երկիրները, զորս կառավարելը այնքան դժուար է և որոնց մեր ժողովուրդն ոյժ կը ստանէին։ Որքան տարաբնեամբ որ նահանջնք և ամփոփուինք, այնքան աւելի մեր ակար ու հիւանդ վիճակը պիտի բարձրի։ Ներսը պիտի տեսնէ որ ուժեանգ մարդ։ Երբ ներքին ու արտաքին կերպով ինքզինք գտնէ, «Հզօր մարդ մը» պիտի ըլլայ։

ՕՍՄ. ՍՊԱՆԵՐԸ ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Բարեկամս գերման կայսրը կը գալ յաստիճանութիւնը մեր ազգներուն, որոնք Գերմանիոյ մէջ կ'ուսանին։ Կը փոխեմ որ կայսրը կը տեսնի, գան զի Պերլինի իմ դեսպանիս մասնաւոր ռեզիկտորին։ Ինչպէս մեր երիտասարդներուն ուսման ոգիներնքը շատ ակար է։ Անոնց մէջ քիչերը միայն լրջորեն կ'ուսանին։ Դրդարեւ փոյլուն են այն ուսանողները զորս ցրուիկական գանանցներու հաշտասարները կ'ընեն մեր ազգներու մասին։ Հաւատի ապրիլ գտեմ թէ Գերմանիոյ մէջ այսպիսի գնահատումներ ընելու համար մէկ և նոյն իսկ երկու ազգերուն կը գոցեն։ Գերման դիւանագիտութիւնն ա սանիմանութիւնը շատ ուշի կը նոսի մեր փաշաներու երիտասարդ որդիներուն, բայց պատասխանի հարցեր լաւ ապատրութիւն առաջ կուգայ։ Մէկ կողմ է, կ'ներսանկեն թէ մենք ա՛ և է գոհոզութիւն չենք խնայեր մեր բանակը բարձր պահելու համար և միւս կողմէ մեր գերման բարեկամները կը փայփայուին։

Օսմանցիներու վարձելուց ստացքնութիւնները՝ պոլսարերութիւնը ու ատկանութիւնը խիստ լաւ կը մտնուրեն մեր երիտասարդներուն կողմէ Գերմանիոյ մէջ։ Անոնց անդրադարձութիւն կը ստանին, շամանաս խմելու կը վարժուին և ունայնամիտ կելլան ու բարձրն կը նային իրենց ընկերներուն և հին զոհրարարներու վրայ ու մեր բարքերը կը ծաղրեն։ Օսման փաշա գերմանական կրթութիւնն ստած չէր և ատկոյն ճարտար ու կարգ զորավար մը էր։ Ինչ հարկ կայ անատանի, գիրքերու վրայ ստրկանալ դժբախտ բաներուն է օրգաւոր... Բա՞ն ծոցդ ծակծկող լուսեղէն ասպետներուն նման շանթեր, սիրոյ յանցեր, վիրաւորած են մատաղ հոգիս սիրտս...

Երգէ՛, Մէնեա՛ն, սիրով վառուած, սիրոյ մէջ կորսուած, խելագար Մէնեան, երգէ՛, անբարեա դիտուդ վրայ թառած թաշնիներուն հետ երգէ՛ անդադրում...

Բա՛ն երգդ յայս կը ներշնչէ լեռ. լիին...

Դիշերը կ'աճիցնի, եկո՛ւր, քեզ հեռանան մազերուդ վրայ գայլայլող թրաչուններդը, թո՛ղ հեռանան իրապտ, այս սաւեռեալ լեռին միայն պիտի երգէ քեզի հետ...

Եկո՛ւր, Մէնեան, դիմեմ քեզ...։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԴՄՐԷԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ՏԷՐՇԱՏ ՈՒ ՄԷՃՆՈՒՆ

ՇԵՐԻՆ ԵՒ ԵՐԳԱԿ

Զա՛րկ Ֆէրհա՛ա, բազուկիդ զօրապան։ Ծակէ՛ լեռան ժայռա ծայր դրա նին։ Շերինին հոգին մտաղ ըլլայ թազ քու ոնեանդ ճակատ ակօղ լորդ քերարինքին...

Ա՜խ, ո՛ր՝ և, թեքէ՛ հոգոյ լեռան հանա ու մի՛ հրեղեր օրհնանաց Ֆէրհատ նիրամնի կուրքը բաքախազ և բազուկները յորքանա...

Ամա՛ր, ամա՛ր, ցրուեցէք լեռան պոյտա գատարին ու մի՛ մրեցէք պաղաթի Ֆէրհատա տարբանութիւն տոկոյ ծոգ փոյտն և չոզլան ոչքերը...

Լեցէ՛ք, քամնե՛ր, լանցէ՛ք և ձեր հոգմակոծ չանչնդը Ֆէրհատա չինչ ու պայծառ ճակատ տխրութեան տես ու մանի ինձանները մի՛ ծածկեք երբեք...

Զա՛րկ Ֆէրհա՛ա, զա՛րկ, ամէն մէկ հարուածդ հոգիս հզուդ, կը միացնէ պինդ ու անքակտ. զա՛րկ, Շերինին սիրատաղիր սիրտը լեռան պարանի ու դուս լոյ ջուրերով միայն կընայ զովանալ...

Մանէ՛, լեռ, ծակէ՛, քարէ ծոյիդ ժայռ ատիկները բիսեցու՛ս, թազ անոնց մէջէն անապատ ջուրդ արգայական չաղուանի մը պէս դարս ցայտէ՛...

Անիանչ Ֆէրհա՛ա, թազ հոգիդ չեռանի ու արդդ չվնասի։ Զա՛րկ, գրանիին իսկ քու հարուածներդ մամի պէս կը ծոի ու ուր դիրեր լեռը մարմիդ ատակ պիտի ծնիի անպայման ու վազը արշալոյին ցօղաթաւորմ և զգլխիկ վայրերուն հետ կարմրնայ, Շերինը գլոր իր սիրատարի կուրքին պիտի ծոլի գերեզմանին և գլխիսին փայփայելի չունենին հետ թազանուտ քրտնարեկ ճակատդ պիտի համբուրէ ամբիտին...

Զա՛րկ Ֆէրհա՛ա...։

ԼԷՅԼԻՆ ԿԵՐԳԱԿ

Երգէ՛, Մէնեան, ամբիդ մեանիմ, Թաւալանքներուն մէջ քաղրինոս գլխուն դա լայլիկը լոց։ Բաղատանը հոգակ Լէյլին վիրաւոր սրտին պէս, քու սրտաւոր երգերուդ հետ կուլայ դանանքին...։

Լուսին, լուսի՛ն, կասպյա երկնքին ինչո՞ւ էր խնդաս անգիսրէն։ Լէյլինին վիրաւոր Մէնեանին երգերուն հետ զգեզ չի՛ տեսնիր ուժգիսրէն... ասա՛ր...

Երկինք, երկի՛նք, իմ ալ՝ սիրտս քեզ կասպյանիդ դժբախտ բաքատակիցն է օրգաւոր... Բա՞ն ծոցդ ծակծկող լուսեղէն ասպետներուն նման շանթեր, սիրոյ յանցեր, վիրաւորած են մատաղ հոգիս սիրտս...

Երգէ՛, Մէնեա՛ն, սիրով վառուած, սիրոյ մէջ կորսուած, խելագար Մէնեան, երգէ՛, անբարեա դիտուդ վրայ թառած թաշնիներուն հետ երգէ՛ անդադրում...

Բա՛ն երգդ յայս կը ներշնչէ Լէյլինին...

Դիշերը կ'աճիցնի, եկո՛ւր, քեզ հեռանան մազերուդ վրայ գայլայլող թրաչուններդը, թո՛ղ հեռանան իրապտ, այս սաւեռեալ Լէյլին միայն պիտի երգէ քեզի հետ...

Եկո՛ւր, Մէնեան, դիմեմ քեզ...։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԴՄՐԷԹԵԱՆ

ՇՔՈՏՐԱ ՎՏԱՆԳԻ ՄԷՋ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԾԱՆՐԱՆԱՑ

ԱՆՀԱՄԱՋԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԻՋԵՒ

ՅՔՈՏՐԱՅԻ ՕՍՄ. ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ ԼՈՒԱՁՈՐ ԻՐԱՒԱՍՈՒԹԻՒՆ Կ'ՍՏԱՆԱՅ

Պոլիս գոնէ ազատ ուսանքիներ ունի՝ ինչպէս լանանար երկի ասաու անթեր հեռագրով լեր ասաս թէ աւստրիական և իտալական մարտանաւեր երեւցած են Անթիվարիի ծովեր։ Վերջինիս՝ լաւնաս նաւը կը պատրաստուի ճամբայ ելլել Ադրիական գանուող աւստրիական նաւատորմիղն մտնելու համար։

Պարսկական հեռագիր մը ծանուցած էր թէ Թուրքերը յարձակում գործեր են Սալմաստ։ Ինչպէս գրանցուեցաւ ուրիշ անգամ մը, Սալմաստ գաւառն ալ Ռուսերու ազդեցութեան տակ է։ Ռուսերը ինքնին ուզեցին հանդարտեցնել զայն։ Ռուսերը ինքնին ուզեցին հանդարտեցնել զայն։

Ամերիկեան Ինքնուրոյն Եկեղեցիներուն Ազգային Ժողովը Ամերիկայի մէջ ամենամեծ ազգային ժողովն է։ Ամերիկեան Ինքնուրոյն Եկեղեցիներուն Ազգային Ժողովը Ամերիկայի մէջ ամենամեծ ազգային ժողովն է։ Ամերիկեան Ինքնուրոյն Եկեղեցիներուն Ազգային Ժողովը Ամերիկայի մէջ ամենամեծ ազգային ժողովն է։

ծած էին Թարգոյշի վրայ և Դարատաղեան հեռաձայնագոյցը դործի սկսած էր և բաւական թնդանօթաձգութիւն մը կը փոխանակուէր երկու կողմէ։ Զէյթիւնէն երէկ առաւօտուան լուրեր կ'առնուին թէ Շքօտրայի բնակիչներուն մեկնումէն անմիջապէս յետոյ սկսած է ընդհանուր յարձակումը, ինչպէս նաև բաւական թնդանօթաձգութիւն մը, որուն մասնակցած են սերբական խաչոր թնդանօթները։

Պալքանեան սերբութեանց մայրաքաղաքներէն Վիեննա հասած տեղեկութիւնները նայելով, դաշնակիցները իր իրենց գործը կը նկատեն Շքօտրայի խնդիրը և նոյնիսկ կը կարծուի որ սէյ.ուլեանց միջնորդութեան դիմումին իրենց տալիք պատասխանը յապաղեցնելով, դաշնակիցները նպատակ ունին ժամանակ տալ Գրառաղի, որ զինուորական վճռական գործողութիւն մը կատարէ։ Հիմակ Շքօտրան է որ ամէն խոչընդոտութիւններու առարկայ է դիւանագիտական և զինուորական շրջանակներու մէջ։ Լանտանի դեսպաններու ժողովը Շքօտրան յանձնուց ինքնօրէն Ալպանիոյ։ Այս որոշումը հաղորդուեցաւ Գրառաղի և Սերպիոյ։ Լսել է թէ Թուրքիա ապօր ալիւռ տեսէ չան չունի այդ քաղաքին մէջ։ Այդ բարդաքաղաքին մէջ օսմանեան զինուորներու ներկայութիւնը այլեւս կարեւոր չի թուիր։ Թուրքերը ուրիշ հոչտոյն պիտի թափեն իրենց արիւնը, դլոր բանտի մը պանելով հան, վասնզի Դալատաղ Լանտանի դեսպաններու սրոշումին սկսեր պիտի չկենան և պիտի չպատնեշէ քաղաքը ազատելու և ընդհանուր յարձակում կատարել։ Կ. Պալիէն «Պերլիներ Թագեպլատ»ի ուղղուած տեղեկութիւններու նայելով, Բ. Դուռը լիազօր բանակատարութիւն պիտի տայ Շքօտրայի օսմանեան հրամատարին քաղաքէն մեկնիլ կամ մնալ հան, ինչպէս որ ուզէ, քանի որ օսմանեան կառավարութիւնը այլեւս տեղ չան չունի հոն։

Բարիզ, 1 Ապրիլ.— Տէրութիւններուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը խիստ լուր ապատութիւն կ'ընէ և մասնաւոր չի հաւատար Տէրութեանց լուրջ համաձայնութեանը, զոր Աւստրիա ուժգնապէս խանգեց։ Հավասի գործակալութիւնը զեղոյր մը հրատարակեց յայտարարելով թէ անձնդր է որ Թրանսոյ ընդունած ըլլայ Դարատաղի դեմ նուաստին գործադրութեան մը մասնակցիլ։ Կը հաստատի թէ Անգլիա հաստատուած եղած է Աւստրիոյ հետ գործակցութեան մը, բայց Բուրա չէ կրնար հեռուիլ անոնց։ Սիկա առաջին և ծանր Կարսանն է որ կը պրսի տէրութեանց համաձայնութեան։ Ֆրանսական մամուլը կը վախնայ որ Ռուսիոյ մէջ ոլուսական հանրային կարծիքը ապրստամբի և իր հետեւանք կը նախատեսն պուլկարական գործողութիւն մը Զաթարջայի դիմերուն դէմ։

Վիեննա, 1 Ապրիլ.— Մամուլը կը չարունակէ խիստ ծանր նկատել կացութիւնը։ Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ Պոկրոսի և Զէյթինլիի մէջ նոր կայացուած պատնէշները զգալի կերպով կը ապրերին իրարմէ, ինչ որ կ'ապացուցանէ տէրութեանց անհամաձայնութիւնը։

Վիեննա, 1 Ապրիլ.— Անգլիական մարտանաւերը Ադրիական ժամանեցին։ Ֆրանսական «Լեկաք Քինէ» մարտանաւը երէկ Պրէնանն մեկնեցաւ։

Բարիզ 1 Ապրիլ.— «Մաթէն» կը գրէ. «Եւրոպա ապէքան միաբան չէ որքան կը կարծուի»։

ԵՊԻՐՈՍԻ ԵՒ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՆՈՐ ԱՌՄԱՆԱԳԼՈՒԽԸ

Ալպանիական խնդիրը կնճռոտ և քարտաբնդիր մը դարձած է. հիւսիս—արեւմտեան (Դարատաղեան) ասմամբ ի նշանս գիծանք տրելն այսօր թէ Շքօտրայի համար ինչ դժուարութիւն հանած է Հիմակ ալ Եանեայի կողմի կամ հարաւային սահմանի խնդիրը եղած է։ Դեպքի տիրոջը նոր մեծ դեռութիւն մը ալ այս կողմին կը խլացնայ, ինչպէս խլացաւ Տրիպոլսոյ վրայ։— Ան ալ Իտալիան է։ Ասոր արեւ էռանդելի զինակիցը, և Երբեակ Համաձայնութեան ա'լ նաւազ կասկածելի բարեկամը։

Երանի թէ գանէ Թուրքիոյ համար բարեւոյն երեսոյթը (Աւստրիա և Իտալիա) վասանելի բարեկամ. Ոչ այնպէս։ Այս երկու անիմաստ դիմակիները և կասկածելի բարեկամները բոլորովին կնճռոտեցին Պալքանեան խնդիրը, խնդրոյն մէջ խնդիր հանելով. առաջին օրէն իսկ Ալպանիական հարցը նեռնելով իրենց նամակներուն մեռամբ դիւանագիտական գրառեղանին վրայ։

Ալպանիական խնդիրն Թուրքիա քան մը հակակշիռ չունի, քանի որ մինչեւ իսկ Իտալիա և Աւստրիա սիրա չերին, չեղաչցին առաջարկել որ Իսլամ իլանն մը պէտ բարկամ իշխանապետութեան։

Ընդ հակառակն, այսօր հաւատի իրազուութիւն մըն է որ, եթէ Ալպանիոյ ինքնուրոյնութեան հարցը մէջտեղ չեմին գայ նրկու Տէրութիւնները իրենց ապատագ գրուումին համար, եթէ անոր սահմանագլուխին մասին ա'յն ճշգիմութիւնները չդիէին Թերեւս կարելի բլար Թուրքիոյ համար Թրակիոյ մէջ ապրի ինչ սահման մը գծել, դաշնակիցները Ալպանոյ կողմէն զոհացնելով։

Հեռէն կառավարութիւնը Լանտանի Տէրութեանց ներկայացուցիչներուն յիշատակագիր մը յանձնեց իր պատնէշները պորզով։ Ան կ'ըսէ թէ իր նպատակն է միայն իւրացնել ազգային ժամանակութիւնը։ Բայց քանի որ խաղաղութեան համար Տէրութիւններուն հարկ է զիջում մը ընել, կ'ընէ պատնէշելով սահման ազգագրական սեռակցաւ պարապանութեան և խաղալի գրուումն երաշխաւորութիւնը, ա'նպէս որ կարենայ իր գրաւումները չենցնել անտեսանելի և կարելի եղածին չափ ա՛փ.ոիլ ազգային սարքեր, սակայն սարքեր կրնալ ալէ զգուշանալով հանդերձ։

Այս կերպով հեռէն կառավարութիւնը առաջարկած է հնարաւոր սահմանագիծ, որ այս պահուս կը քննուի Լանտանի Արիստոյ գագանոցին։ Ինչ այս առաջարկութիւնը։

Գիտարարի հիւսիսային կողմը, Ադրիական վրայ, Կրամալա ծովածոցին մեկնելով սահմանագլուխը պիտի ուղղուի դէպի Թէբելենի և յետոյ դէպի գետաբանունքը Զրիզոն և Վլորանա գետերուն, վերջին դեռին ընթացքին հետեւելէ վերջ մինչեւ Գիլիսարա։ Անկէ անդին, սահմանագլուխը պիտի չարունակուի Տանկէ լեռներուն կատարին երբ կայնքէն մինչեւ մէջին Տեվոլի և Աքումպի դեռերուն ուռացոյցը, ուր Սերբիան ելին վրայ կը հանդիպի Ալպանիոյ հիւսիս-արեւմտեան սահմանագլխին, ինչ որ արդէն ստացած է Տէրութեանց կողմէ։

Դիտարարներուն հաղորդուած թրքական վիճակագրութեան համեմատ, Ասենոսանի կ.ոմէ պանդեսած հաղորդակցուն ասրանութեան վրայ կայ ամբողջ 463 000 բնակիչ, որոնցմէ 314 000ը Ալպանեան է 148 000ը իսլամ։ Այս երկրամասերը կը պարունակեն Բիմամա։ Արիկոյոսթրոս, Բօկոնի (21,000 Ալպ, 810 իսլամ) Բիլեարա, Բոնիցա (18000 Ալպ, 1000 իսլամ). և Բորիցա, որ Մակեդոնիոյ Աբէնքը կը կոչուի իր Ալենական ղպրոցով և 2000 աշակերտներով։ Բոլոցոյի մէջ միայն Ալպանիական դպրոց մը կայ, որ 100էն պակաս աշակերտ հաշիւ ունի։ Ասենոսանի պահանջած սահմանագիծը հիւսիսայն կողմը 40 000 Ալպ կայ։

Իսկ Աւստրիա, ի՞նչ դիտնակիցներուն հաղորդ գրաւումներուն ալպանական ազգայ պատերեան սահմանագլուխները կարելի եղածին չափ ընդարձակելու փափաքով, առաջարկած է ա'յն պիտի սահմանադիծ մը, որ հեռէն սահմանագլուխները իրենց առաջնան դիմերը կը քաշէ։ Աւստրիական այս ծրագիրը (Սանեայի առաջին տասը ներկայացուած հեռէնաբեան այդ հին մարքազաքաղաքը կ'ամփոփէ Ալպանիոյ մէջ և հաշիւ անդամ չտաներ Բալամսի սահմանագլուխը, զոր երեսուն երկու տարի առաջ, 1880ին, Տէրութիւնք Պերլինի Վեհաժողովին մէջ Սանեայի համար հանդիսան Թրանսական կառավարութեան առաջարկութեան վրայ։

Սանեա Բրէվէզա, Բէյանի կամկամնիցա և Արիիրօքաստրօ 487 000 բնակիչ ունին, որմէ 148 000ը միայն Իսլամ։ Այս չորս քաղաքները կը պարունակեն վեց հարիւր յունական դպրոցներ 23 000 աշակերտներով։ Այս վիճակագրութիւնը պատրաստած է Օսմ. կառավարութիւնը 1909ին երեսփոխանական ընտրութեանց առեն, ընտրողներուն և ընտրելիներու թիւը որոշելու համար։ Թիւէն դուռ քաղաքական և մասնաւորական առաջարկութիւնն ալ յոյներուն կողմն է։ Վերիչ դատակարգերը այդ մեծամասնութեան կը վերագրուին։ Բիթիկները, ուսուցիչներ, փոստատարներ, ճարտարագէտներ։ Վանատանիներ անոնցմէ կ'առնուին Եպիրոսի ամենէն վար գիւղն անգամ իր դպրոցն ու եկեղեցին ունի։ Սանեայի դիմադրիչը, գրեթէ 100 տարի առաջ վերակազմուած։ Հելլենական բարձր մշակութեան և ամէն կերպով արդիական կեդրոն մըն է։ Թուրքիոյ մէջ փոքրաթիւ ազգերէ անգնաց Ալպանացիներ, ինչպէս նախկին մեծ նպաստ Սերբիա փաչա, Իսմայիլ Բէյմ պէյ, երկուքն ալ Վլորեանի, հոն ասած են իրենց ուսումը։ Հելլէնք կը յայտարարեն թէ ազգայնական փաստ այժ կ'ասէ նաեւ պատմութիւնէն։ Օսմանեան տիրապետութեան տակն Եպիրոս միշտ կռիւ մղած է հելլենական ենթաբնեան համար։ Ցունասանի անկախութեան դիւցազներ գրեթէ ամբողջ եղած է։ Սաւուլի պատերազմներուն, Ալի փաշայի ալպանական տիրապետութեան դէմ Եպիրոսեան ժողովուրդներուն ընդդիմութիւն կարելիներուն յիշատակելի դրուագները կ'ապացուցանեն հելլենական ծագումը այդ գաւառներուն։

«ՄԱԹԷՆԻ ԹՂԹԱԿՑԻՆ ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՃԷՄԱԼ ՊԷՅԻ ՀԵՏ

Պալէն մարտ 28 թուով «Մաթէնի» թղթակիցը կը հեռագրէ.— Այսօր կէսօրի վերջ երկար ատակցութիւն մը ունեցայ Պոլսոյ պետական կառավարիչ Ճէմալ պէյի հետ.

— Կնոջս ապահով բլալ ըսաւ Ճէմալ պէյ. թէ քանի օսմանցիները քաղաքական թնդիրներէ դուրս հայերէնքին սուրբ մնացած են և ընդդիմադիր կուսակցութիւնը ինք իսկ ասէն քանի տարի կը մտածէ հայերեանութեան մասին, միւս կողմէ փոխան եղեր որ կառավարութիւնը այսօր բանական զօրաւոր է ոնս մինչեւ զանգ.խ.ուս համար ամէն ցայր որ ընդդիմադիրներու կողմէ կը պատրաստուի։

— Այս տարու զրոյց կը յոյսէր թէ վերջապէս պիտի հրաժարի։

— Ադ զրոյցը, դուք կրնաք կարդալ կերպով հերքել զայն։ Նոյնպէս ըսէք թէ յարմար վարկեանմը չենք ընարեր այդ օրամին համար։ Ոչ, կառավարութիւն ոչ ոքնդ անդամները իրենց պարտականութեան գիտակցութիւնը ունին և կը վառանցնեմ ձեզ որ անոնք իրենց պաշտօնին վրայ պիտի մնան ինչ ալ պատահի։

«Զայն մեզմէ մէկը որ չենք իրենք անձնապան ըլլալ քան թէ դէմ իր պաշտօնը, որուն ամէն ժամանակ աւելի սերտօրէն կապած են մեզ պարտականները, որվանտու օսմ. հայրենիքի արժանապատուութիւնը խնդրոյ առարկայ է »

— Այժմ ինչ ազդեցութիւն պիտի գործէ Էնիրնէի սակաւը. հարցուցեցաւ պիտի առաջնորդէ թէ պատերազմը պիտի չարունակուի։

— Անկարելի էգուշակել տարիներնամ ձեզի հաստատ թէ ու հարարակ բարամադրութիւն կայ Տէրութեանց նախապէս յայտարարած հիմերուն վրայ ընդունել հաշտութեան պայմանները, բայց այն սահմանափակումներէն զոր ձեզի յիշած եմ։ Բայց տակաւ բաւական է։

— Ինչ պիտի ըլլայ Զաթարջայի կոմը, ուրդարեւ հոս է թնդիրը։

— Երէկ գլխաւոր գիծերուն մէջ էի, բոլոր ընդհ. հրամանատար Իզէթ փաշայի հետ էի. տարբերի օրը հանդարտութիւն կը տիրէր։ Միայն մէկ քանի ընդհարումներ տեղի ունեցան ձախ թեւի յարձակմանուն մէջ։

Այս իրիկուն կ'ըսուի թէ կռիւը վերջնական է մանաւանդ թափով մը և այս գիշեր բոլոր օսմ. ոյժերու ընդհ. յարձակման կ'սպասուի։

ՏԻՄԻԹՐԻԷՖ
ԻՆԶՄԻՐ ԲԷԹԵՐՍՊՈՒՐԳ ԳՆԱՑ

«Փաւանտի Բեթերսպուրգի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ պուլկար զօր. Տիմիթրիէֆի Բեթերսպուրգի մէջ պաշտօնն էր, խնդրել Ռուսիոյէն որ նպաստաւոր ընթացք մը բանէ Պուլկարներուն Պոլսոյ մասնաւոր։ Բայց թղթակիցը չէ յաջողեր այս մասին օգէ գաղանիք կորզել։ Բեթերսպուրգի պուլկար դեսպանատունէն։ Պուլկար զօրավարը ինք անձամբ խօսեցիներու հետ իր բոլոր բանակցութիւններու մէջ բացէ ի բաց յայտարարեր է թէ Պուլկարները օգէ չան չունին Պոլսոյ ասնելուն մէջ։ Միւս կողմէ Պուլկարիա չէ յաջողած համոզել Ռուսիան և իր հաւանութիւնը ասնել։ Բեթերսպուրգի մէջ կ'ըսուի թէ պուլկար բանակը առանց այդ հաւանութեան չի կրնար զբաղել Զաթարջան։ Սակայն խարհողներ ալ կան որ Ռուսիոյ մէջ պուլկար զօրավարին համար տեղի ունեցած խանդավառ ցոյցերը անհաղթելի կոչեր են Պուլկարներուն համար, որ թ զլուխ հանեն իրենց յաղթութիւնը։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՄԷՋ
ԷՏԻՐՆԷԷՆ ՈՒԼՂԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐ

«Փաւանտի Բեթերսպուրգի թղթակիցը ուղղակի Էտիրնէէն կը հեռագրէ հետեւեալը.— Այս իրիկուն երկաթուղիի գիծը պիտի վերանորոգուի մինչեւ Արտայի կամուրջը։ Վաղուընէ սկսեալ կառաքանները պիտի կրնան երթեւեկել մինչեւ մէկ ու կէս ֆիլմէթր ոնդէն Էտիրնէի կայարանէն։ Երկաթուղիներու անօրէնը կառավարութեան հաշուոյն գնուած ալիւրը փոխադրելու հրաման ստացած է։ Թիֆանարական և հեռագրական գործառնութիւններ վերահաստատուեցան։

Բազարի գնայութիւնը այնքան յանահատական դրութեան մէջ չէր ինչպէս որ կը կարծէին, չատ մեծ դրամներու ենթարկուած չեն ոնդա։ Էտիրնէն իսկ նայէ թասրքերը երակի առած են ցորեան մթերանց մը։ Ալիւրի մթերանց մը գտնուեցաւ և անմիջապէս ազատուեցաւ բանակատար գնուած պիտիր։ Շատ քիչ սուներ մնացած են. ա.և է համարակ չի կայ։

Շատ մը թասրք զինուորներ գերի իսկ ասալ խոտուած են իրենց հրամաններ։ Զիրերը ոչնչացած են որպէսզի յարձակումներու ձեռքը չինան։

Էտիրնէի վիրատրները և ազատուածներ ահագին թիւերու կը հասնին։ Կարգ մը պուլկար զօրականներ յարձակման միջոցին կորսնցուցած են իրենց կէսէն աւելին։ Պաշտօնական տեղեկութիւններ դեռ կը պակսին գիրներու և ձեռք անցուած ատարի մասին։ Բայց մինչեւ 50 հազար զինուոր գերի կը հաշուուին, նոյնպէս և 1800 թասրք սպաներ որոնց մէջ են նաեւ մէկ քանի գերմանացիներ։ 540 ընդանոյ և հարիւր հազար հրացան դրաւուած են։ Կը կարծուի թէ պաշարուած քանակը երկու անգամ աւելի ժամանակի մը համար բաւական պաշար ունէր։

Գարեն իլնանք վաղը հոն մնինի նորակոս թաղաւորին յուղարկաւորութեանը ներկայ գտնուելու համար։ Կառավարութիւնը և Սերպի. Ժողովը նոյնպէս պիտի ուղարկեն իրենց ներկայացուցիչներ։ Երեսփ. Ժողովը իր նստաշրջանը երկարաձգեց մինչեւ Մայիս 14։

ԱԱՒՍՏՐԻՈՅ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Ընկերվարական «Արպայթեր Զայթունկ» դրատակա յիշատակ մը կը հաստատեն թէ վարիչ չորանանները ալ յուսական պիտի չեպան տա պալպանեան քաղաքականութիւնը, որ մէկ մարդուէն ուրիշ տրմեց Աւստրիոյ և թէ այդ չորանանները կը կարծեն թէ կարժէ Ռուսիոյ հետ անհամաձայնութիւններու նոր վտանգի ենթարկել Աւստրիան Եզեարայի նեղ կարեւոր խնդրին համար։ Ցիլեալ թերթը դիտել կուտայ թէ Իտալիա, որ ինք ալ Աւստրիոյ պէս ալպանական քաղաքականութեան կը հետեւի, խնդիրը պարզապէս յանձնած էր Լանտանի դեսպաններու ժողովին, ասոնց դիւանագիտական պարտաւորութիւններ տեսնելու և ոնանց վերանայիրներով սպառնալու։

«Արպայթեր Զայթունկ» կը կարծէ թէ այս ամէնը կ'ըլլան վտանգի Աւստրիոյ մէջ քաղաքականութիւնը տիպատ տեր երեւալու վախէն կը հաստատի։

«Զայթ»ալ իր կարգին խարու կը քննադատէ Աւստրիոյ պարտքին քաղաքականութիւնը, դիտել տալով որ անիկա մինչ ուղղուած է Սերպիոյ դէմ և մինչ կարծած է թէ պիտի հրնայ Դարատաղը իր շնչուն ծառայեցնել բարեացակամ վարմունքով, Աւստրիական կառավարութիւնը այժմ հարպուած է ենթարկուիլ ծանր պատասխանատու, որանք ուստ կատարան պալքանեան երիտասարդներուն ուժանակներուն։

ՄԱՔՍԻՄ ԿՈՐՔԻ ՈՒՈՒՍԻԱ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

Բուլկան տարիներէ է վեր նոր հաստատուած Ռուս մեծանուն գրագէտ, Մաքսիմ Կորքի, օգտուելով Ռոմանոֆներու ասիդարձին տարեթ Զարին կողմէ հրատարակուած ընդհանուր ներումէն, որոշած է իր հայրենիքը վերադառնալ, ուր պիտի հաստատի ելթա (հարաւային Ռուսիա) Այս կերպով կը հրաքարեն այն զրոյցները որոնց համեմատ ասկեց ասալ զրուեցաւ թէ Զարին ընդ. Ներսնան հրավարակը կարծուածին չափ լայնամիտ չէ յեղափոխականներուն իրենց հարցերնէն դասալու մասին։ Ինչպէս յայտնի է, Մաքսիմ Կորքի զինուորեալ յեղափոխիսի մըն էր, և իրբեւ յեղափոխական գրէլ մեծ ծառայութիւններ մատուցած է Ռուսիոյ գրականական դասակարգին վերանալու բարելաւման։

ԲԻՄԱՌԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ԱՂԵՐՍԱԳԻՐԸ

Բիմառաց յոյները, որոնք իրենց հեռաբանութեամբ և իրենց լեռներու խրոնա պաշտպանութեամբ չնարիւ թրքական տիրապետութեան տակ իսկ իսկ կառաբել ինքնավարութիւն մը կը վայելեին, Ռուսիոյ Զարին և Սբ. Էս. Կրէյի հետեւեալ խնդրագիրը ստացան։

«Այն վայրկեանին որ պատերազմը վերջանալով, ժողովուրդներու բախտը պիտի վճռուի ոչ թէ զէնքերու օտարներէ որոնք երկրին հետ կապ չունին, Բիմառաց օրէնսդիր ընտրիչները իրենց կղզիին և տեղական իշխանութեանց միջոցաւ Լանտանի դեսպանախորհուրդին գնահատանքն և դատաստանին կը յանձնեն իրենց անպարտելի տրամը, որ է բոլոր ոյժով և իրենց ամէն տեսակ զոհողութիւններու ոչխատել իրենց ազգայնական քաղաքացիութիւնը, վերջնապէս կանգնելու Ցունասանի կցուելով։

Բիմառաց ընտրիչները իրենց այդ քաղաքացիութիւնը ոչ միայն արդարացի զգացումներու, այլ դրական իրաւունքներու վրայ յենած են։

Այդ իրաւունքները դարերու ասեղծած պատմութիւնն արդէն են, և մեր անժխտելի սեփականութիւնն են։ Սքանչելի դարերի ժամանակէն (16դ. դար) ընկրեալ, Օլեքիներու և հելլէն անկախութեան կռիւի թասրքանէն ի վեր մինչեւ վերջին ժամանակները։ Բ. Դուռը Ապանացիներու օգնութեամբ փարեցաւ ուրանալ Բիմառացիներու տրուած տասնանանչնչութիւնները, և Բիմառացիները նստաճոր իրենց մղած կռիւներուն պատասխան բարձրանալու ոգու կարելիութիւնը։

Բիմառացիները բարձրաձայն կը յայտարարեն որ իրենք արիւնով, դասակարգութիւնով և պատմական ծագումով Հելլէն են և կազմեն Հելլէն մաս։ Իրենց Հելլէն կրթութիւնը, Հելլէն զգացումները և հաւատքը արդէն որոշ կ'ապացուցանեն անժխտելի կերպով թէ իրենք միշտ կը պատեն իրենց եղբայրներուն միանալու յոյսը։

Վերջապէս իրենց ներկայ զինուած ապատամբութիւնը ամենեն բարձրագոյն բարոյը կը կազմէ այն ձգտումին դէմ որ զիրենք դուրս հանել կ'ուզէ հելլէն հայրենիքի սահմաններէն և ամենէն բարձրագոյն ապացոյցը կը կազմէ որ իրենք հելլէն բանակի եղբայրներուն քով կանգնելով երթէք ա և է դնով չպիտի զիջին անոնց համ մը տարբ լուծէ ազատելէ եթէ նոր բարբարոս լուծի մը, ինչպէս Ալպանական նոր կայսրութիւնի իսլամ պետութեան, ասկ մանել։ Բիմառացիները կը նախընտրեն իրենց մինչեւ վերջին մարդը մեռնիլ և նոր մարդասպան մը նստիրել Դարատաղի առաջարկ, բայց երբեք չպիտի ընդունին որ իրենց ազատութիւնը խլուի և արգելուի իրենց մտքուսը մայր. Ցունասանի հետ։

ՊԻԹԼԻՇԻ ՆՈՐ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Պիթլիշի կուսակալ անանունցաւ Դոսովոյի նախարդ կուսակալ Մազհար պէյ։

Մազհար պէյ հին սէրիմին ասեն Իզմիրի սանիկանութեան տ՝օրէն էր։ Սահմանադրութենէն ետք Պոլսոյ կանոնաւորեալ և Բերայի ոստիկանական ժողովին նախագահութիւնը ընդունեց։ Յետոյ յանկարծաբար Բերայի դեր-կատարարի, երբ կու անգամ ոստիկանութեան ընդհանուր Տնօրէն և յետոյ Դոսովոյի կուսակալ եղաւ և ալպանական ապատամբութիւնն եռաց հրաժարելով Պոլիս դարձաւ։

ԴԷՊՔ ՄԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Նգիպտական թերթեր կը պատմեն թէ Լիբանանի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն ընտրութեան պահուն ապիրատութիւններ ծագեցան Տէյր էլ Քէմար գաւառակին մէջ։ Այդ չիրաթութիւններու միջոցին քաղաքին կառավարիչը ասանս նաեւնցաւ ու անոր երկու որդիները և ուրիշ երկու ընակիչներ վիրաւորուեցան։

ՖԱՐԻԴԻՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—

«Թարգմանութի մէջ կը կարդանք. «Քարտուղի զինուորներուն բարձրացումը կը չարունակէ մէյտ, Ինս պատահելով Պոլսոյ ժողովրդեան, որ վատանութիւնի սրզութեան պատճառաւ քանի մը տարի է իվեր քարտուղ կը գործէ տարբերաւ և կերպարար եփելու համար։ Կ. Պոլսոյ մէջ քարտուղի ընդունարաններ հաստատելու ծրագրի մը վրայ, որուն նպատակն էր ընդհանուր անկում տալ քարտուղի գիներուն վրայ, քանի մը մեծ վաճառականներ իրենց ալ հակառակորդներ ներկայացուցին։ Բայց տես կը ծանուցուի թէ քարտուղը մենաշնորհ ընելու խորհուրդ կայ։ Նոյն իսկ կը ծանուցուի թէ Սմիրնայի նախարարութիւնը այս մասին ծրագրի մը կը պատրաստէ և պիտի ներկայացնէ Պատուական Խորհուրդին քննութեան»։

ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ուսանողներու մասին նոր կարգադրութիւն մը եղաւ։ Զինուորական կառավարութիւնը դիտելով որ Աստուածաբանութեան ուսանողներ վերջերս առանց օրինական պատճառի և իրենց ուսումը չաւարտած դուրս կ'երթան, որոշեց ձերբակալել և զինուորագրել այն ուսանողները, որոնք «Մէրսէֆներու պատերազմ կողմէ որոնցնարարներ չեն»։

ԱՌԱՔԱՍԱՆԱՒ Մը ՀՐԿԻԶՈՒՄԸ.— Օսմ. «Սֆիւտաս» անուն մեծ առաքասանը, որ Պոլսէն մեկնած էր 35 հազար մատան քարիւ և հարիւր տոկաս պէնդին բեռնած, Վասիֆէն 20 մղոն հեռու բանկցաւ չգիտցուիր ինչ պատճառով և քիչ ժամանակի մէջ ամբողջ առաքասանաւը այրեցաւ։ Նաւաստիները եւ հինգ նաւաստիներ, որոնք Գիւսոյի յոյներ էին, մահէն անցնող չորենուի մը կողմէ ազատուեցան։ Մնացեալ նաւաստիները այրեցան։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ, Էտիրնէի վերջին օրէնքն մանրամասնութիւնները լսելով, Շիւքրի փաշային ցոյց տուած արիութեան համար իր գոհունակութիւնը յայտնել ուզեց և Ֆաթրեատին աղան Շիւքրի Շիւքրի փաշայի հետ մտ զրկեց, ծանուցանելու համար որ իր ամենայն երկրին մատուցած հայրենասիրական ծառայութիւններուն համար իր վրայ հրաբրած է ամբողջ ազգարի ոգանաչցումը և մասնաւորապէս Սալիմանին բարձր գանձանակութիւնը։ Շիւքրի փաշայի կինը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց կայսրուհոյ գոհունակութեան համար։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՇՈՒՐՋ

Սոֆիա, 1 Ապրիլ.— Ցունասանի, ընդունելով մեկնել տէրութեանց պայմանները, խնդրած է որ հաստատեան կնքումին ատալ նշդեսի Ալպանիոյ հիւսիսային սահմանագլուխը։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՊԷՅԻ

Հռոմ, 1. Ապրիլ.— Իսմայիլ Բէյմալ պէյ Հռոմ ժամանեց։

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Լոնտոն, 1 Ապրիլ.— Պալքանեան դաշնակիցներուն պատասխանը Լանտան հասաւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ ՄԵՐԺՈՒՄԸ

Վիեննա, 1 Ապրիլ.— Սերպիա մարժ ոչ տէրութիւններուն պահանջումը գործադրելու մասին նոր երկիրներու մէջ կ.ոնաեան ազատութիւնը երաշխաւորելու մասին, ասարկելով թէ իր սահմանագրութիւնը և իր օրէնքները արդէն կ'ներշխաւորեն ամենաբարձր կոչեցեալ ազատութիւնը։

ՇՔՕՏՐԱՅԻ ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՇՈՒՐՋ

Վիեննա, 1 Ապրիլ.— Սերպիա հաստատ գիտնամիներ ըրեր է Զէյթինլի գաւիքին մօտ, Շքօտրայի պաշարումը վերջնելու մասին։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅԱԲՆԱԿ ՆԱՇԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԴԻՄՈՒՄԸ ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ԽՕՍՔԵՐԸ

ՎԱՆԱՅ ԵՒ ԲԱՂԵՇԻ ՊՈՒՍԱԿԱԼՆԵՐԸ ՊԱՏՏՕՆԱՆ

Մեր ժողովը երկարօրէն հայրենական նամանդներու ապաստալի վիճակով զբաղելէ ետք, հրանգ ասաւ Ս. Պատրիարքին որ անմիջապէս դիմում կատարէ վարչապետին մօտ։ Ն. Սրբազնութիւնը ընկերակցութեամբ գործակատարին, ներեկ այցելեց վարչապետին և մանաւանդ անոր ուշադրութեան յանձնեց Բաղէշի, Տիգրանակերտի և Աստանի նահանգներուն վիճակը։ Ս.Ր ըսաւ թէ Սասունի մէջ Քիւրմ օղլու և իր ընկերները կ'սպասուին Անգարայեն, կապարի և չրլակներու մէջ, ճամբաները անապահով և փակուած են, անդորրութիւնը խանգարուած է և մանաւանդ սա է զինուորական ոյժ ալ չկայ հայ ժողովրդը պահպանելու համար։ Տիգրանակերտի մէջ հայ գիւղեր ամէն օր յարձակում կը կրեն քիւրտ ասպատներէ և Մշոյ Օվնուտ գեղին մէջ կարգ մը սերգարդներ իրենց անպարտ արձակուելէն խրխնջուած սկսած են ժողովրդեան պատանել։ Շեվքէթ փաշա ըսաւ թէ Բ. Դրան սա է հանգարտ չէ եկած Սասունի վիճակին մասին, իսկ Մշոյ գալով արդէն Բաղէշի կուսակալ Ալի փաշա պաշտօնակ եղած և Մազհարէն պաշտօնի անցած է և Վանայ կուսակալն ալ մօտ օրէն պիտի փոխուի։ Իսկ ապահովութեան մասին կարգ մը հաստատութիւններ ասաւ։

Ս. Պատրիարքը յետոյ Քրդի ասանդարդեն եկած մէկ հեռագիրը ցոյց տուլով, թնդնեց որ ապաստ բարութեանց և հոգոյին նոր վէճերու առաջքը առնելու համար Բասմէրիէն քիչ գաղթականներ ներքին գաւառները չղրկուին։ Վարչապետ պատասխանեց թէ արդէն դանդ ներքին գաւառները դեռեւոյը բազմաթիւ ծախքերու կը կարօտի, և կառավարութիւնը ներկայ պարագաներուն չի կրնար լաւ ծախք ընել, արդէն այդ դաղթականները գեռեւոյի տեղեր են ծախսերնուս ամենեք հոգեր ունի, ուր պիտի կրնան ապանք իրենց ապրուստը հայթայթել։

Ս. Պատրիարքը ի վերջոյ Վանայ քաղաքապետ Դարամանեան պէյի տեղեկագրերուն անմիջական ներքաղաքիլը խնդրեց։ Վարչապետ ըսաւ թէ արդէն պէյ եղած հրամանները ստուած են, և տեղեկագրին գալուն կը սպասուի։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԽՆԴԻՐԸ
ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ԲՈՂՈՔԻ

Սրբազան-Միաբանութիւնը և Տեղապահը Նոր գրով մը կը յայտնէին թէ իրենք չեն կրնար Պատրիարքական նոր ընտրութիւնները մինչեւ Զատիկ։

թեան տարիք ընտրելոց քուլակ պատրաստել, այլ միայն հանդուցեալ Տէր Գէորգ արքեպ. Երեցեանի անդ ցանկին մէջ կ'ծանրանն նոխորդ ընտրութեան տարիք առուելագոյն քուլէն առնող եկեղեցականը։ Մինչանութիւնը ասկէ զատ կը յայտնէր թէ խնդրոյ առարկայ եղող և ցանկին մէջ գանուող երեք եկեղեցականները Հոմանաթեան լիք.ի օրով ներման արժանացած են, հետեւաբար անոնց ընտրելիութեան մասին խնդիր հանելը անտեղի է։

Հան ժողովը երկար խորհրդակցութիւններէ վերջ որոշեց հրանդ տալ թէ Ազգ. ժող. վը է որ նոր ցանկի պատրաստութեան հրահանգ տուած է, հետեւաբար միւբանութիւնը պէտք է հնազանդի։ Ներման ալժանացած երեք միւբանները ընտրելու թեանը գալով, ժողովը դիտեց թէ ներում ցոյց կուտայ անոնց անցեալին մէջ գործած մէկ յանցանքը, հետեւաբար յանձնարարից միւբանութեան որպէս եղած մանրամասնութիւնները հարցնէ երեք միւբաններուն։ Նախապէս գծած յանցանքին մասին, որպէսզի յանիրաւի ամ է վճռի կամ դատաւորի յենթարկուին։

ԿԱԼՈՒԱԶԱԿԱՆ ՕՐԻՆԵՐԻՆ ՇՈՒՐՋ

Հան ժողով. եւ էկ երկարօրէն զրաղեցաւ կալուածական Նոր օրէնքին մասին դատական նախարարութեան դրած թելադրելով Դատական նախարարութիւնը իր գ.ոյն մէջ ոչ է մանրամասնութիւն չէր տար օրէնքին մասին, միայն կը հրաւիրէր Պարիզարքարանը սա մինչեւ վեց ամիս թրքական ազգային տեփանութեանց ցանկը ներկայացնէ։ Հան ժողով երեքար խորհրդակցութիւններէ վերջ որոշեց հրանդ տալ դատարանին թէ մինչեւ հրաւէր Պարիզարքարանը ոչ մինչեւ վեց ամիս թրքական ազգային տեփանութեանց ցանկը ներկայացնէ։ Հան ժողով երեքար խորհրդակցութիւններէ վերջ որոշեց հրանդ տալ դատարանի իշխանութեանց թէ մինչեւ հրաւէր Պարիզարքարանը ոչ մինչեւ վեց ամիս ներկայացնէն քոյրոր ազգ. հաստատութեանց սեփականութիւնը եղող կալուածներուն ցուցակը, յիշելով նաեւ ալանց թափուր ունենալը կամ ոչ, վիճելի բաներ կամ յայտնի եւն.։ Պարիզարքարանը մինչեւ վեց ամիս ոչ ցանկերու պատրաստութեամբ պիտի զբաղի, անկէց վերջ կալուածներուն մասնագետներ հանելու համար։

ԿԱՐՈՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՄԱՍԻՆ

Կարոյ Առաջնորդ Տ. Սմբատ եպ. Երեկ մէջ դէպ մը ունեցաւ Պարիզարքարանի ելմտական յանձնաժողովին հետ։ Հան ժողովը ասկէ առաջ որոշած էր որ Տ. Վահրամ Վր. Ն. զարիթեան Սլանկ երթայ ժողովներ վերակազմելու, և այս ասիրէ սատ ասկի ճանապարհածախս յատկացուցած էր։ Տ. Վահրամ վրի մերժումին վայ իսան ժողովը այդ պաշտօնը յանձնած էր Կարոյ Առաջնորդ Տ. Սմբատ եպ.ի։ Ն. Ս. բազանութիւնը իր մեկնումին առթիւ այդ գրամը եւկ ուզեց, ասկայն ելմտիկ յանձնաժողովը մերժեց վճարել, գտնելով որ այդ գրամը Տ Վահրամ Վ.ի յատկացուած է, սակայն կրնայ իրը փոխառութիւն տար ասկի տալ իրեն։ Ասկէ վեճ ծագեցաւ և Ս. Պարիզքէն իսկ չի կրցաւ կարգադրութիւն մը ընել։

ՎԱՆԱՆ ՎՐԴ.Ի ՄԱՍԻՆ

Կ.օն. ժողովը իր երեկուան նիստին մէջ նկատի առաւ կէսի փաշայի Թագ. խորհուրդին ինչպէս նաեւ քարոզիչ Տ. Վանան Վրդ.ի գրեր և միջնորդութիւնը ընդունեց անոնց ալ վերջնական հրաժարականը։

ՏԻՐԱՅՐ ՎՐԴ. ԺՈՂՈՎԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Բարեկրդի նեխարդ ասաքէորդ Տ. Տիրայր վրդ. Դանիել զանուած միջոցին ուզած էր քարոզել, ասկայն ազգ. իշխանութիւնը զինքը անպայման նկատելով արգելք հանդիսացած էր։ Տ. Տիրայր վր. յայտարարութիւն մը հրատարակելով հրաւիրած էր հատարակութիւնը որ զինքը լսելու համար դիմէ բազաքականաց ժողովարանը։ Այս յայտարարութիւնէն օրինակ մը ղրկուած է Պարիզքարան։ Կրօն. ժողովը լսելով այս պարագան այժմ մայրաքաղաքս գանուող Տ. Տիրայր Վր ը հրաւիրած է բացատրութիւն տալու։

Հակառակ երկնակի հրաւէրներու Տ. Տիրայր վր. չեր եկած. այս պատճառաւ Կրօն. ժողովը իր նախորդ նիստին մէջ որոշած էր զինքը Սկեւեցական երեսփ. վեղին ընտրութեան ասիրէ ընտրելի և ընտրելիի իրաւունքէն զրկել։ Կ.օն. ժողովի կրկին հրաւէրին վայ Տ. Տիրայր վր. երեկ ներկայացաւ Կրօն. ժողովին, որ զինքը յանդիմանեց, ասկայն դիտելով որ յիշեալին գրած մէկ դիրք մեղայարի հանդամանք ունի, ներեց անոր այս ընթացքը յանձնարարելով աւելի խոհեմ լալ։

ԱՌԱՆՁՆԱԶՈՐՀՈՒՄՆԵՐը ԻՆԶԳԻՍ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԻՆ

Դատական խորհրդոյ անդամներէն Տ. Արիստակէս քահանայ Հիսարլեան բազդաւորով մը ցաւ յայտնած է Ազգային Պարիզարքարանի առանձնաշնչիկմանց պանդանութեան գործին հագ չտանելուն դէմ, և այս պատճառով հրաժարականը զրկած է։ Անդրդեր ոա պարագաներէն ժաղում առած է, Դատական խորհրդի առնչ ասեանուած դատի մը սերը, ։երրի դատարանին ալ ասջեւ դատ բացած է իր կնոջ կասարիան վաւերականութեան մասին տարկութիւններ ընելով, և վերոյ արձանագրած Դատական խորհրդի անդամներէն Արիստակէս Արլա-կէ Հիսարլեան և Խաչէ Ցարբիլեան քահանաներու կանոնարարութենէն եկած «ձէպնամէն» յիշեալները Փախուստին ներկայացուցած են, ըսելով թէ իրենք ըստ առանձնաշնչանց գատարան չեն կրնար ներկայանալ վկայութեան համար։ Փաստաբանը զրոյցը իր վայ կ'ասէ։ Բ. «ձէպնամէ» մը եւ կուգայ քահանաները կերպին կը դիմեն փաստաբանը, որ կը յայտնէ թէ հակառակ դիմումներու բան մը չէ կրցած ընել։ հետեւաբար պէտք է ներկայանան գատարան։ Դատարանը հարցուցած է Տ. Արիստակէսի թէ ի՞նչ դիտէ դատ բացողին կնոջ կասարիան մասին։ Տ. Արիստակէս պատասխանելով բան է թէ ազգ. իրեն իրաւունք չտար ներքին զգացողի մը հղորդելու, և մնկած է դատարանէն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԳՈՅՔԵՐը

Նիւմաթ հղգրա ձուքի նը երկի նեխարի առաւ Պարիզարքարանի հին գոյքերուն ամուրդով ծախելու խնդիրը, և որոշեց դրել Ս. Պարիզքէն և վարչութեան թէ «ասանց մասակարգ մարմինները կարիքը կա խա առնելու, ոչ մէկ գերդաս մարմին չի կրնար Պարիզարքարանի գոյքերուն վաճառման հրամայ «ալ»։ Նիւմաթը որոշեց նաեւ Հայկազն Լիք.ի քովեն հին գոյքերու մը թերանդին բանալին առնել, հն զանազան գոյքերը ցուցակագրելէ հոգ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷՆ

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎՈՒՆԵՐ Կ'ԸՆԷ

Լոնտոնէն երեկ իրիկուն առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.

Պալքանեան դաշնակիցներուն պատասխանը, որ Լոնտոն ժամանեց, կ'ընդունի տէրութիւններուն առաջարկած արեւելեան սահմանագլուխը։ Ասով մէկտեղ, դաշնակիցները կը փափաքին որ Լոնտոնի դեսպաններու ժողովին մէջ քննուի Թուրքիայէն պահանջուելիք դրամական հատուցումի խնդիրը։ Գալով Եգէական կղզիներու խնդրին, դաշնակիցները առանց պայմանի կը յանձնեն զայն տէրութեանց որոշումին։ Թշնամութիւնները ամէն տեղ իսկոյն պիտի դադրին և պատերազմիկները իրենց զէնքերը վար պիտի դնեն, Եզեռրայի պահակազօրքն ալ միասին։

Սունասան վերապահումներ կ'ընէ։

Տէրութիւնք ամէնէն առաջ Ալպանիոյ սահմանագլուխները պիտի որոշեն։

՝. Օսմ. գրագակալութիւնը Բարիզէն սաստած հեռագրէ մը կ'իմանայ թէ Դաշնակիցները Միսիա-էնոս սահմանագլուխը կ'ընդունին, բայց կը պահանջեն բոլոր կղզիները, զրամական հատուցում մը, որուն քանակութիւնը պիտի որոշէ տէրութեանց կողմէ կազմուելիք յանձնաժողով մը և նոր սահմանագիծին արեւմտեան կողմը գանուած բոլոր օսմ. զինուորներուն անձնատուութիւնը։

՝. Լոնտոնէն երեկ առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Գուլկարիա ազատագիր է Սարոս Միսիա գիծին տեղ ընդունիլ Էնոս Մեսիա գ'ծը, առ ատարերութեամբ որ Էնոսի մէջ դեռ է արեւելք 2 մղոն հեռաւ վերջին գիծ մը կ'ուզէ ունենալ տեսչական և ռազմարանական պ տեսանողով։

Բ. ԴՐԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՆ ՊԱՏՃԷՆԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄԸ

Ծպգրական տեղեկութիւնը երեկ իրիկուն պաշտօնական մասուին հաղորդեց Բ. Դրան կողմէ մեծ տէրութեանց Պոլսոյ դեսպաններուն հաղորդուած պատասխանին պատճէնը, որ հետեւեալն է։

«Վեհ. Սուլթանն Արտաքին գործոց Նախարարը Աւստրիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի Իտալիոյ, Գերմանիոյ և Իսպանիոյ վսեմ մեծ դեսպաններուն յանձնած Մարտ 31 թուականի հաղորդագրին ստանալուն համար։

«Օսմ. Կայս. կառավարութիւնը, հաշտութեան օգուտները և առաւելութիւնները դնահատած լալով, վարանած չէր ընդունելու մեծ տէրութեանց կոչմէ Սեմ. կառավարութեան և Պալքանեան տէրութեանց միջև պատերազմին վերջ տալու համար կատարուած բարիկամական միջնորդութիւնը։

«Օսմ. Կայս. կառավարութիւնը նոյն իսկ ազատասէր ուղղութիւններով ամբողջութեամբ կ'ընդունի յիշեալ յանձնաժողովին մէջ առաջարկուած հիմնական կէտերը և հաշտութիւնը գոյացնելու հոգը կը յանձնէ մեծ տէրութիւններուն։

(Սարք.) ՍՍԻՏ ՀԱԼԻՄ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՆԻՍՏԸ

Ն.խարարաց Խորհուրդը երէկ Բ. Դրան մէջ հիրա գումարելով խորհրդակցութիւններ կատարեց Օսմ. դեսպաններէ հասած հեռագիրներու վրայ։

Բ. ԴՐԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ ԼՈՆՏՈՒՆԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ ԿԸ ՅԱՆՁՆՈՒԻ

Օսմ. կառավարութեան կողմէ Մեծ Տէրութեանց ծանօթագրին արուած պատասխանը յիշեալ տէրութեանց դեսպաններուն կողմէ երէկ Լոնտոնի Դեսպաններու ժողովին հաղորդուեցաւ մասնաւոր հրահանգներով։

Երէկ միւնչ ուշ ատեն Օսմ. դեսպաններէ Բ. Դրան ուղղուած հեռագիրները որոշ տեղեկութիւն չէին պարունակեր թէ Օսմ. կառավարութեան պատասխանը գիւանագիտական աշխարհին մէջ ինչ կարգի փոփոխութիւններ յառաջ բերած է, միայն թէ Օսմ. դեսպանները իրենց հեռագիրներուն մէջ կը յայտնէին թէ Թուրքիոյ ասուած նպաստաւոր պատասխանը խիստ լաւ տպաւորութիւն գործած է։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԿԻՆ ՏԱԿԱՒԻՆ ՀՐԱՄԱՆ ՉԷ ՍՏԱՑԱՆ

Մինչեւ երէկ, Պուլկար բանկի Ընդ. հրամատարը իր կատարութենէն հրահանգ ստացած չէր յառաջիկայացումը դադարեցնելու համար։

ՊԱՐԶՕՆԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ՎՐԱՅ

Զեռնոտ իշխանութիւնը հետեւեալ տեղեկագիրը հրատարակեց Մարտ 20 թուով։

Զաթալճայի կողմը թշնամին երեկ թնդանօթաձգութիւն ըրաւ և երբեմն ալ հետեւեալացուցի կրակ ուղղեց մեր չուկաներուն վրայ, որոնք հակառակութիւններ կատարելու համար յատկացած էին։ Ոչիչ ա և դէպք չպատահեցաւ։

Կացութիւնը անփոփոխ է Պուլկարիի մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԳԵՐԻՒ ՄԸ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օտար թղթակից մը Զաթալճայի վերջին կռիւներուն առեն դերի բռնուած պուլկար զինուորի մը հետ տեսակցած է։ Զինուորը յայտնած է թէ Զաթալճայի մէջ 100,000 պուլկար, 30,000 հոլեր և 10,000 Սերպ զինուորներ կը գտնուին, որոնք կրնան արտաքուստեան մը պահուն երդում բրած են հաշտութիւնը չստորագրել մինչեւ որ Հառիմգէոյը չգրաւեն։

ՕՍՄ. ՎԻՐ. ԻՍՐՆԵՐ

Երկու տասը հայերէն ուսեալ վիրաւորներ բերուեցան Գալիս և զանազան հիւանդանոցներու մէջ տեղաւորուեցան։ Վիրաւորներուն վիճակը ապայ են։

՝. Զաթալճայի մէջ վիրաւորուած և Պոլիս փոխադրուած հարիւրապետ մը, ինչպէս նաեւ ինը զինուորներ մեռած լալով, անոնց յայտնութիւնները կատարուեցան զինուորական պաշտօնեաներ։ Հարիւրապետը Ֆոքիկի դամբարանին իսկ զինուորները էյուպի գերեզմանատան մէջ ամփոփուեցան։

ՆԱՒԱՅԻՆ ՅՈՅՑ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԴԷՄ ՍԵՐՊԻՍ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՇԲՕՏՐԱՅԻ ՌՈՒՄԼԿՈՒՄԻՆ

Հասմէն երեկ առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— Շքօտրայի ամրակալումը գադրեցնելու մասին Գարատաղի պատասխանը յայտնած լալով, տէրութիւնք որոշեցին գործադրել իրենց ապառնալիքը՝ այն է նաւային ցոյց ընել Գարատաղի ծովեզերքին վրայ, հոգնելու համար Զէթինիի կառավարութեան թէ Ալպանիոյ մասին իրենց որոշումները յայտնել պիտի տան։ Միայն Իտալիա, Անգլիա և Աւստրիա մարտանաւ պիտի զրկեն այս նաւային ցոյցին համար։ Ասով մէկտեղ, ասկարեր կը յայտնուի որ Գարատաղ պիտի հակնայ տէրութեանց որոշումներուն դիմադրելուն անօգուտ ըլլալը և պիտի դադրեցնէ Շքօտրայի ամրակալումը։

՝. Բաքարոյէն կը հեռագրուի թէ Սերպիա կը մասնակցի Շքօտրայի ամրակոծումը։

՝. Վիեննայէն առնուած վերջին լուրեր կ'ըսեն թէ Աւստրիա նախաձեռնելով որ Գարատաղ դժուարութիւն պիտի յարուցանէ Շքօտրայի պաշարումը դադրեցնելու մասին, որպէսզի թէ նաւարժիսը անմիջապէս ճամբայ հանել։ Նոյնպէս կ'ըսուի թէ աւստրիական մարտանաւերը արդէն իսկ կը գտնուին Գարատաղի ջուրերուն մէջ։

ԱՒՍՏՐԻԱ ՉՕՐՔ ԿԸ ՀԱՆԷ ԳԱՐԱՏԱՂԻ ԾՈՎԵԶԵՐԻՆԸ

Մոնթիքիոս։ Կ.էսթ թէ զրոյց կայ որ Աւստրիա սկսած է զօրք հանել Գարատաղի ծովեզերքը։

՝. Մլուս կողմէ կը հաւատուի թէ Շքօտրայի ամրակոծումը դադրած է։

՝. Պերլինէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Աւստրիա և Անգլիոյ նաւային ցոյցը սուրէ բան պիտի չլալ բայց եթէ պաշարել Անթիվարիի նաւահանգիստը։

«ԷՏԻՐՆԷԻ ԱՌԻՒԾԸ» ՍՕՖԻԱՅԻ ՄԷՋ

ԷՏԻՐՆԷ 20 ՕՐ ԵՒ ՊԻՏԻ ԴԻՄԱԴՐԷՐ

Սոֆիայէն Մարտ 21 թուով «Մաքենիր Թիքակիքը» հեռաւեալը կը հեռագրէ.— Շիւտրի փաշա ասոր ուրիշ զորավարներու և իր ապայակիցի հետ ոյս առաւ հոս հասաւ։

«Էտիրնէի ամրոցամարտը տարին իրեն։ Բայց այդ քաջարի և համբաւաւոր Թիւրքը իր նոյնը հասկիլ, իր նիներ գիներով, իր ներման և կարգ մարդով աւելի գիտակցաբար մ ապատրաստութիւնը կը թողու։

Անկարելի եղաւ ինձի իրեն հետ տեսակցիլ, որովհետեւ պուլկար իշխանութիւնը քաջարձակապէս կ'որգիլէն զինքը զրաղեցնելը, որպէսզի մէկ քանի օր ֆիզիկական և բարոյական հանգիստ մը կարենայ վայելել։ Այսուհանդերձ ի վիճակի եմ ձեզի հաղորդելու իր մէկ քանի յայտարարութիւնները։ Դոր բրած է իրեն ընդերացող պուլկար սպաներուն։

Շիւտրի փաշա ըսաց է.

— Ես կ'սպասի յարձակումի մը. զրեթէ մեր պաշարը սպառելու վրայ էր։ Ուսեալիքի չափ կարելի եղածին չափ պահեստուած ի։ Մեր պահեստի պարարը հարիւր 20 օր հոս դիմար բաւել։ Վերջին օրերը գաղտնուած հոգերու թիւրեն հանելայ թէ պահեստարքը կը բաղկանար 60,000 հոգէ։

Շիւրի փաշայի ա.ս զեղեցումը Պուլկար 2 դ. բանակի տպ.ակ.ի սպաներէն մէկուն ասած թուին չի համապատասխաներ։ Սիրելը կ'ըսեր թէ գերիներու թիւը 68 000է, որոնցմէ 700. սպայ։ Իսկ ոչ. սպաներուն մէջ կան միայն երկու սատարկանաներ, երկու Գերմ նոցիներ։

Շիւրի փաշա գերի՞ բնկաւ թէ անձնատուր եղաւ։ Աւաւանի այդ մասին միեւնոյն Պուլկար սպային բնի պատասխանը։

— Զարեզլարքի, ասուսան ժամը 9ին, գնդապետ Մարքուլիի, երկու հեծելազունդերու գլուխ անցած, քաջաք մասա և առաջացաւ մինչեւ կառավարական պալատը։ Հոն գտաւ զորավար Իսմայիլ փաշան։ Ի դպրեար գերի բռնեց զայն և հրամայեց անոր որ զինքը առաջնորդէ Շիւրի փաշային ատեր։ Անանց ձի հեծան և ցիլ յեսայ Շիւրի փ չայի մոտ ելան։

— Զորավարս, դուք գերի եք, լաւ գնդապետ Մարքուլի։

Եւ սահնկեր գնալէ վերջ վերադարձաւ իր անկիւղիրը առաւ զորավար Իսմանցին։

Վերջինը արեւելեան կողմի բերդերուն վրայ յոգնած թիւն առնող զոր. Վասոֆի պատասխանատուին յանձնեց Էտիրնէն հանձնառարը իրեն քով բերել։

Շիւրի փաշա առանց խօսք մը բանալու, իր ուսը յանձնեց զոր. Իսմանցի և այդպէս վարգայրը գացուեցաւ վերջին ղարկագրութեան։

Նախարարները Էտիրնէ մեկնեցան զինուորական հանդանատներու հետ որպէսզի հանար թէ արդեւք Զաթալճայի պաշարի զինուորները պէտք է յանձնին թէ ոչ։

Հանրային կարծիքը ինչպէս նաեւ պաշտօնական շրջանակները Պոլսոյ վրայ քաջալերելու է նպատակ են։ Ամէնքը կը կարծեն որ եթէ Թուրքերը չենչեն, հաշտութիւնը Դաշնակիցներուն փափաքածին պէս չպիտի կնքուի։

Զինուորական ձեռնտու չդանակները կ'ըսեն թէ սանց մեծ զոհողութեան թշնամին կարելի պիտի ըլլայ պարտութեան մատնել, եթէ խոյր թնդանօթներ տարուին Զաթալճա։ Էտիրնէի զինուորներու Զաթալճա փոխադրութիւնը ոչնած է արդէն։

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

Վարչապետը երէկ կայս. պալատ երթալով Սուլթանին ներկայացաւ և քաղաքական ու զինուորական կացութեան վրայ տեղեկութիւններ հաղորդեց։

ԾՈՎԱՅԻՆ ՍՊԱՅԻ ՄԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Մովային հարիւրապետ Սիւլեյման լիք., որ զինքերու նորգրութեան գործարանին մէջ կ'աշխատի, իր զինուորական դիրքին ու պաշտօնին անհամապատասխան կերպով նաւատորմի զինքերուն և օգտագործման մասին միտքերը վրդովող և նշմարութիւնէ հեռ եղող կարգ մը յայտարարութիւններ բրած լալով, զինուորական պատժական օրէնքին տարածութեան համաձայն 20 օրուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։ (Թէրէման)

ՀԱՄԱՌՕՏ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ Աթէնքի մէջ տեղի ունեցաւ Եօրգիոս Թագաւորին յիշատակութիւնը։ Այս տարի Պոլսոյ դեսպանատուները և օտար մարտանաւերը կէս դրոշ պարզեցին։ Երէկ առաւ դեսպանատան մասան մէջ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ։ Ներկայ եղան բոլոր դեսպանները, ծովակալները, Յունաց Պատրիարքին կողմէ պատուիրակութիւն մը եւն.։

՝. Կայս. իրատէ մը վաւերացուց մահակալիքը Միքայլ օղու Նիքոլիի և Բանաէլիի, որոնք Միքայլի սկսեալին հաք իրենցներ սպանած էին։

՝. Բարիզի հնչէն դեսպանը, որ Եօրգիոս Թագաւորին յիշատակութիւնն ներկայ բլալու համար ճամբայ եղած էր Աթէնք երթալու համար, իր կառավարութենէն հրաման ստացաւ ետ դառնալ և պաշտօնին գլուխը դանուիլ։

՝. Զաթալճայի մէջ երկ մեծ ճակատամարտ տեղի չունեցաւ, բայց յառաջապահներու միջեւ ընդհարումներ պատահեցան,

՝. Երէկ և առջի օր քուէրայի երեք դէպքեր պատահեցան Բերայի մէջ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԳԱՐԱՏԱՂ ԿԸ ՄԵՐԺԷ

ԱՒՍՏՐ. ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ ԱՆԹԻՎԱՐԻ ԿԸ ԺԱՄԱՆԵՆ

ԱՒՍՏՐ. ԵՐԿՈՒ ՁՕՐԱԳՈՒՆԴԵՐ ՀԱՄԲԱՑ ԿԵԼԼԵՆ ԳԱՐԱՏԱՂ ԵՐԹԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Զէթինիէ, 2 Ապրիլ (Պալտոնական).— Գարատաղի կառավարութիւնը այսօր յանձնեց իր պատասխանը տէրութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ իրեն եղած վերջին զեկոյցին առթիւ։ Ալպանական սահմանագլուխներու գծերն նկատմամբ պատասխան. ծանուցագիրը կը յայտարարէ թէ Գարատաղ իրեն կը վերապահէ իր դաշնակիցներուն հետ խորհրդակցելու իրաւունքը, այս մասին որոշում մը ասելէ առաջ։ Կալով Շքօտրայի և տէրութեանց կողմէ Ալպանիոյ տրուած քաղաքները պարպելու խնդրոյն, Գարատաղ կը ցուցի որ չի կրնար համակերպիլ տէրութեանց փափաքին, Թուրքիոյ հետ տակաւին պատերազմական վիճակի մէջ գտնուելուն համար։ Գարատաղ ասկէց կը նկատէ որ քաղաքներուս տարման խնդիրը Թուրքիոյ հետ հաշտութիւն գնաւորելէն ետք միայն կրնայ լուծուիլ։

Վիեննա, 2 Ապրիլ.— Մովային և ցամաքային բանակներու պատկանող բարձրաստիճան պաշտօնեաներ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ խորհրդակցեցան կոմս Պերխթոլտի նախագահութեան տակ։ Դեր ծովակալ Սէկոլան Անթիվարի ժամանեց աւտոյ։ զրահաւորներով։

Մէկզգալին նաւատորմիղի հրամատարներուն Ս. ժողովին մէջ տասնարկներ պիտի ներկայացնէ նաւային գործողութեան մասին։ Անթիվարի պիտի պաշարուի և յետոյ այդ նաւահանգիստը ու Զէթինիէն պիտի գրաւուին։ Ի հարկին տրաւարկումը պիտի հանուի ցամաք, Շքօտրայի պաշարումը վերցնելու համար։

Իտալիա, 2 Ապրիլ.— Երկու դիւղ հետեւակայորք նաւ դրուեցան Գարատաղի ծովեզերքը զրահաւորելու համար։

Լոնտոն, 2 Ապրիլ.— Կը հաւատուի թէ Ծրանաս վերջին պահուն միայն մերժեց մասնակցիլ նաւային ցոյցին։

Պերլին, 2 Ապրիլ.— Դերմանիա իր առաջին զբաղումը փոխեց և պիտի մասնակցի նաւային ցոյցին։ Հետեւապէս երրորդ դիմակցութիւնը իր մարտանաւերը կը զրկէ Անթիվարիի ասջեւ։

՝. Գերմ. «Գրաֆ» յանձնարար հրաման ստացաւ Աւստ. նաւաստիներն մրցանալու։

՝. Անգլիա հրաման ատաւ «Տէֆիանս» մարտանաւին Գարատաղի ջուրերը երթալ։

Բ. ԴՈՒՌԸ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՍՄԱՅԻԼ ՔԷՄԱԼ ՊԷՅԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐը

Հասմ, 2 Ապ.ր.— «Ճօրնալ ա Իթալիա»ի մէկ իմաստիրի մէկ իմաստիրին հետ ունեցակցելով, Իսմայիլ Քէմալ պէյ յայտարարեց թէ Ավլոնիայի կառավարութեան ոստիները երբեմն բրած են իրեն ապատարական ատրաքի մէջ չգտնուիլ։ Եւեալ սա որ Կէօրիսէն, Քլեսուրէն, Թիմիսէներէն, Արկիրոգասթրոյէն և Այս Սարանտայի Յունաստանի թաղերէն հաւատար է Ալպանիոյ անդամատուութեան և կը յուսայ որ Նէրատա պիտի չհաւանի այդ բանին։ «Ալպանիոյ և Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները խաղաղարարական են, ասելոցս։ Թուրքիա պոլսանպէս բմացուցած է Ավլոնիայի կառավարութեան թէ կ'ընդունի Ալպանիոյ անկախութիւնը և դրօշ պարզելու իրաւունքը։

Իսմայիլ Քէմալ պէյ քանի մը օր Հասմ պիտի մնայ նախարարները տեսնելու և Ալպանիոյ կացութեան մասին տեղեկութիւն հաղորդելու համար։ Եւեալ հաւանաբար Լոնտոն և ուրիշ մայրաքաղաքներ պիտի երթայ նոյն նպատակով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՎԷՃԸ

Բեքերոպուրկ, 2 Ապրիլ.— Դեսպաններու ժողովին մէջ Սերբիոյ Զինակցութեան ներկայացուցիչները պնդեցին որ Սիւրմիրնի Իւսմանիոյ թեղուն Սերբիոյ Համաձայնութեան դեսպանները հակակացան և ուզեցին այն գիծի լուծում մը տալ խնդրին որ երկու երկրներու միջեւ բարեւոք յարաբերութիւններ հաստատուին։

ԾԱՆՐ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Սոֆիայի, 2 Ապրիլ.— Էլեվթերիայէն կը հեռագրուի թէ ծանր ընդհարում մը պատահած է Հելլէններուն և Պուլկարներուն միջեւ։ Մանրամասնութիւնները կը պակասին։

թէ դեռ ժամանակ կայ և վերսկսաւ իր մուխեանութեան առանց ալեւ գրաղելու Սանթուրիանով որ ոտաբեց առանց տեղէն շարժելու։

Ի՞նչ բանի վրայ էր մտածէր։ Ի՞նչ նոր ծրագիրներ կուրուզդնուէին իր գլխուն մէջ։ Գանի մը վայրկեաններ, որոնք անչարժ Սանթուրիանին աչքի երեսը թուեցան, անդան այպէս։ Վերջապէս Ֆաուրիա տաքի ելաւ, և նշան ըրաւ Սանթուրիանին ներս մտնել։

— Տիկնի՛ն, երկնեց քաղաքին, քանի մը քայլ առնելով ժամանակ է որ քաղուինք։

Դուռը քաշէ՛ առանց զոցելու, հրամայեց Ֆաուրիա թաղուած դէմքով մը։

Սանթուրիան հնազանդեցաւ առանց մրմնջելու ; բայց յանանպէս նեղոյսած։ Երբ դուռը հրեցէ վերջ վերադարձաւ, նշմարեց նեղ բացուածք մը, պատին թանձրութեան մէջ բացուած, զոր թաց դուռը մինչեւ այն առան ծածկած էր իր ետքէն։

— Դաղանի դուռ մը, մրմնջեց, հիմա կը հասկնամ։

— Ա՛ս սա ջուր, բուռ ֆաուրիա, և լոյս ըրէ՛ բներ։

Սանթուրիան առաւ ջուրը և ուղղուեցաւ դէպի թաղուածքը։ Նեղ ատանդեր մը կը յանգէր դեպինը։ Սկսաւ վար իջնել լուսաւորելով Ֆաուրիայի քայլերը։ Որ գաղանի դուռը գոցեց իր ետեւէն, բայց Սանթուրիան չկրցաւ հասկնալ այն փակումին գաղտնիքը։ հաւակառակ անոր որ Ֆաուրիային կը նայէր անքնն ապէն։

Բառանի չափ ատաքան անցնելէ վերջ ինքզինքին գտան ատարերդեայ նկուղի մը մէջ, բաւական լայն երկու հոգի դէմ առ դէմ անցնելու չափ, նաւական բարձր որ նոյնի և բարձրանալու մարդ մը կրնար քալել առանց գլուխը ցածնել պարտաւորուելու։

Նկուղին գեանը ծածկուած էր բարակ, քարէը գիւրին աւազով, որ քարերուն շղուկը կը խեղդէր աւելի լաւ քան ինչ որ պիտի չկրնար ընել ամենէն թանձր և ամենէն կակուղ գորգը։

Բառական երկար միջոց մը կուռէլ վերջ Սանթուրիան պառանցաւ չեղ երբանցի մը։ Կեցաւ ա.ս երիտասարդին պատին ոտքեր և հարցուց։

— Ա՞յ թէ ձախ պէտք է դառնալ։

— Եղած տեղդ մնացէ՛ր, պատասխանեց Ֆաուրիա։

Իր կարգին մոնցաւ պատին, և առանց փնտռտելու, առանց վարանումի, բանեց քար մը որ չատ դիւրութեամբ բրգաւ, քանի որ այդ կարենալու քարը պարզապէս ծարարորին ներկուած տախտակ մը էր չորոկով քարերուն հետ նմանցած ենթադրել ասլու մարդով։

Քարը վեր առնելով Ֆաուրիա ելաւ փոս մը։

Ֆաուրիա թեւը ծակին մէջ մնցուց և չնչամանմէջ դրաւ գաղանի դռան մը։ Բոլոր ձիրուկ մը լեռնցաւ և քանի մը քայլ անդին բացուածք մը նիւցաւ աչքին մէջ։

— Անցի՛ր քաջ Ֆաուրիա։ Ամառվը բացուածքը կնոջ ասաւ։

Սանթուրիան, ջանք ձեռքը անցաւ։ Մինչ Ֆաուրիա ետեւէն։

Այն ատեն գտնուեցաւ քաւական ընդարձակ ստորերկրեայ քարայրի մը մէջ։ Այդ քարայրին գեանը։ իրենց քիչ առաջ անցած նրբանցներուն պէս. ծածկուած էր բարակ աւազով։ Բառական թարմ գմբէթէն կը կախուէին քանի մը կանթեղներ։ Տեսակ մը ցած բարձուանդակի վայ երեք թիկնաթոռներ լարուած էին մեծ օգնանի մը ասլեւ։ Հաստ կաղնեփայտէ տախտակներ զետեղուած էին բարձրաւանդակին

ՊՕՍԻԱ

ԱՌԱՎՕՏԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏՈՆԵՑԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՀԱՅՈՑ ՄԱՍՈՒՆ ԶԱՅԼԱՅԱՏՍՊ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԱՍՈՒՆ

1881 ՄԱՐՏ 20Ի ՈՒՐԱԽՕՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

ԲԵՆԵՐՊՈՒՐԳ, ԻՐ ՄԱՄՈՒԱՌՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ, ԹԻՒ 37, ՄՕՐՍԷՔԱՅԻ

Ընկերութեան ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ՝ ամբողջովին վճարուած	ֆր.	13,250,000
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	,	231,840,000
Յայտնի ապահովագրութիւններուն վնասներու դիմաց՝ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Ի ԳԱՆԱՁՈՒ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄ	,	774,840,000
ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐ և ՏՈԿՈՍ	,	124,086,000

ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐ ԵՒ ՏՈԿՈՍ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԱՅԼԱԶԳԻՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋԱՐԿՎԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒ ԵՒ ՏՈԿՈՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԱՅԼԱԶԳԻՆԵՐԷՆ ԱՌԱՋԱՐԿՎԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳԻՐԵՐՈՒ ԵՒ ՏՈԿՈՍԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ՝

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԷՖԷԱՆԻ ապահովագրութիւններ զանազան կարգի
ՓՈՍԱԴՐՈՒԹԻՒՆԵՐ ՎՃԱՆԳՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ՝ թէպէտ նաև՝
Շոգենաւերու և երկաթուղիով ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ԱՐԿԱՆՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ և՝
ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒՆ ԿՈՅՈՐՈՒԵԼՈՒՆ ԴԷՄ ապահովագրութիւններ
Մանրամասնութիւններ և ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել ընկերութեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյ վրայ՝ Զինէլի Բրեքէմ խան, կամ ՍՏԱՄՊՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ Աչէր էֆ. Ճառաւոթ, Տիւրէզ զառէ խան, թիւ 20

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՔՆՆՉ ՍՏԱՄՊՈՒԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

Ց. Մ. ԹԷԶԷՃԵԱՆ Դ. ԱՐԱԳԵԱՆ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

ԴԻՄԱՐԱՆ

ՀԱՅԵՐՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՅԼԱԶԳԻՆԵՐՈՒ ՄԵՋ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ԽԹԱՆՈՂ

ՀԱՅԿ

Ամսագիր՝ գրական, գեղարուեստական և գիտական բովանդակութեամբ։ Ամսական 2 ռուբլի։ Ամսագրի մասնաւոր գրասենեակ՝ Տիֆլիս, Գոլովինեան պողոտայ։ Գրասենեակի վարիչ՝ Հրաչեայ Դիւրիկեան։

ԱՅԳԻ

ՑՕԳԱՅԱՒԵՐԸՔ ՈՒՆԱՍԻՊԻՆՈՎ

ԳՐԷՑ Է ԳԱՐԵՆԻ,

Ֆոսֆորական թթվնկան և Ընդհանուր Ասողոգաս

հայկան ժողովածոյնոնով

Ֆոսֆորական թթվնկան ցոյցերը զարգացնելու համար՝ ուղեղի և ողնուղեղի մասերուն, ինչպէս նաև զանազան ուռուցիկներու դեմ։ Ասողոգաս՝ հայկան ժողովածոյնոնով՝ ամենաբուռն դեղն է՝ ամենայն տեսակ հիւանդութեանց դեմ։ Գրասենեակ՝ Պոլիս, Գալաթիա, Ղարաքէօյ, Ֆրանկ Ալեքսանդրի Ճառաւոթ։

ՏՕՔԹ Ք. ՋԷՋՎԷՃԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

ԳՆԴՈՒՍՏԱՊԱՆԱԿԱՆ ՄՈՐՔԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Գեստան և Աղդ. հիւանդանոցներու մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելու դրած ըլլալով էրբ ժամանակ մէջ կը դարմանի հոն և նոր ներքմիզութիւնը, երիկամունքի (պէսպրէք), միզապարկուղի բրգաքարի քարերուն, գէշ դարմանուած լեռալ եկած ամորձիներու ուռեցքներ, անկարգութիւն, ամլութիւն, քրտնքի վերաբերեալ բորբոքումներու համար Վիսիի նարանար գործածով մասնաւոր, արդեանի և ձուարանները տեսութիւններ։

Գաղիականներուն համար օտարական դարմանումներու հետ էսլիի Սալտրանի երակային ներարկումները մասնաւոր խնամքով կը կատարէ դիւրամատչելի գնով։

Բացի Վատէմանէն, իր դարմանումին տակ գտնուած դիւանները Թարսի, մէրի, խաւիի մանրաբանական քննութիւններ ստանց վճարումի։ Բացի կիրակէ կիւ, ամէն օր կը գտնուի Պոլիս, Նէնի Բուճախանէ հասարակի թիւ 4, Հայկ Ալակէոյի դեղարանը։ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹի բոլոր ձրի։

ԱՌԱՁԻՆ ԱՍՏԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ

ԱԹՈՌՈՅԵԱՆ ԵՒ ՄՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ ՄԱՍՆԱԳԻՏ ՌՈՒԹԷՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ

ԳԼԻՒԼՕ ՑԱԿՈՐԵԱՆ

Գրական վերջին նոքութեանց համար առանց յաւտանալու կը դարմանի ներքմիզութիւնը, երամունքը, երազաթարութիւնը, առանձին անկարգութիւնը և գժուարամիզութիւնը։

Բացի կիրակէ, ամէն օր կը գտնուի Գալատա, Նէգրիի Հաճի Պէքիրի անկիւնը, Մէրամէճեան դեղարանը։

ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԸ ԶՐԻ 30—25

ՕՔԷԼ ՀԷՔԻՄ ՕՂԼՈՒ

ՊԻԼԷԱԹԻՔ

Գիլէկիի են կեդրոն և ոգաւոր դիրքի մը վրայ հաստատած վերոյիշեալ օթեակը, զոր իր բոլոր կամուրջներով իսկապէս պանդուխտներու հանգրաւանը կ'սպասէ։ Կը յանձնարարուի բոլոր համբորդներու անցագրելն այցելել միայն, ուր պիտի գտնէ նաև զուարճանքի գեղեցիկ գերեզման, ամէն լեզուի թերթեր։ Մաքուր մահճակալ և անգուգական խնամք։ դիներըն 22։

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՔԱՏՈՒՆ

ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐՈՎ

Ց. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԷՍԿԻ ՋԱՊԹԻՅԷ, ՔՕ—ՕԲԷՐԱԹԻՎԻ ԴԷՄ

Վաճառասուն, որ 12 տարուան փորձառութիւնամբ կրնան է չտիլ յատուկ տրշերուն համակրութիւնը, կը գտնուի առաջնակարգ ասուական, ամերիկեան և անգլիական ամէն տեսակ կոշիկ նոր մոդերով, ամրակեալ։ Ջուր՝ ներքսուրան։ Ամէն կերպ դիւրութիւն յատնարարաց։ Գուանարին յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Վաճառում մանրաքանակ և փաքրաքանակ։

ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

„ՄԱՆՉՈՒՄԻ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՆՐ. ԳՈՐԾԱԿԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մանչումիի տեղեկութիւնք դիւրութիւն մը տալու համար ժողովուրդի։ Հանրային Գործակատարութեան ընկերութիւն մը գոյութիւն ունենալէ ի վեր՝ ամենայն ինչ ընկերութիւն մը գոյութիւն ունենալէ ի վեր՝ ամենայն անձնատարութիւններ բաղկացած, զոր կատարեցին Պոլսոյն և թէ գաւառներուն յանձնարարեալ գտնական փոխանորդութիւններ, գտնական և վարչական հետազօտութիւններ, գիտնականներ, թեմերէ և գիւղերէ տուրքերու գանձումներ, գիրավոր փոխանակութեան և ստուգիչի կալուածական միջնորդութիւններ, մենաշնորհներ, վաճառասուններու պարտեալներ ժողովարարութիւնք խիստ դիւրամատչելի վարձով և կատարեալ ազնիւութեամբ։

Դիմել Պոլսոյ Այի նոքուրքի մեղուտիքի խարտեարան Հանրային Գործակատարութեան Ընկերութեան անունին Ս. Թաքիրեան։

ՏՈՒՔՈՐ ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՆԱՏԷՆ ՆՈՔԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարեկիր Բժշկական Համալսարանի տիտղոսակիր այրերէն մէկ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Բէրլէն—Վիեննայի հիւանդանոցի մէջ իբրեւ տեղապահ երկար ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռքբերած ցլոլորդ, հոն գտնուելով կը դարմանէ այլի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, յատկապէս Գրիպ, Ծոլվալի գրիպեալ երակներու և հնամաշեալներու խիստ յատակ և փայտոնի ցաւերու ամենագոր հուսալ։ Գիւղերն ստացած հիւանդութիւնները երաշխիրան մէջ նորանոր դեղ մը ներարկելու միջոցով կը դարմանէ։ Մեր յոդերութիւնը և ստանց դրամ դարմանելու, ամենայն դեղ մը կատարել քարտաբերի (գիլբաէ) և այլի վերարերեալ ամէն տեսակ գործարանական ուսումներնէն դուրսի և. տեսակ բնական բնակչութեան յոր և. Եան արտասահման ալ ցոյց չէ ղեռնել հիւանդ մէջ որ, մինչև դիս կամ որ, Գասնէ Գարու, Հաճիպլի ոստիկան դիմա, Ֆիլիմեան գիրքարան, դէս որ վերի Գարա, Նիրսայ հանրայ, Թարգիսի Ցիրանական հիւանդանոցն նէրկ ունիլի արարքի գանգ Ալրասի գերը դիմել պիտի գանգ։ Բնէ նոր գիրքերի գերը դիտ գիտել դեռ որ գիտ դիտ։ Գրասենեակ և գործանարան ազգաց հիւանդներ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԶՈՒԼԱՐԱՆ

ՑՈԱԴԵՐԱԿԱՆ ՏԱՌԵՐՈՎ.

ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Զուլարանս որ չարչ երեսուն տարիներէ վեր հոստատուած է, ունի ամենատարբեր տեսակներ։—Զուլարանիս մէջ կը գտնուին հայերէն, Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, ռուսերէն, պուլկարերէն, հրեերէն և վրացերէն ամէն տեսակ տակտեր, ինչպէս նաև յարակից մասեր։ Ամէն է նաև, սարաթ, էնթերէն, կարնիթիւ և գիծ։—Մեր բոլոր տրադրութիւնները կը պատրաստուին մասնագէտ հանդիսաւորներու ձեռքով։ Գները նպաստաւոր է։ Գրասենեակ՝ Գալատա, Գարաքէօյ, Ֆրանկ Ալեքսանդրի Ճառաւոթ։

ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս Գալատա Այի Ճառաւոթ, Մեսերի՝ Օթէյի դիմաց, թիւ 1։

ՏՕՔԹ. Տ. ԹԱՐԱՆ ԹԱՊԻՊ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ՄԱՐԳԱՅԻՆ ԱՒՏԵՐՈՒՄ

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, Երէկ։ Օսման պէյ գաղիներէն մասնաւոր աթոռներ։ Ներքին բարդութիւն մէջ

Աբանց և կանանց ինչպէս նաև ազատ ամենազգի հին և նոր սիսերը, ուռուցքի, ուռեցքներու, երիկամներու, որսի կամ այլ մասերուն ներքին անդիսական և ամերիկեանը հորդոյն մեքանիսով կը դարմանէ։ Ցերեկներ և ամբոյ հիանալի ցոյց յանան հիւանդութիւններ «Մալվորոնի և բոլորովին նոր գրու. Ցիանը «Սանինի ներքին լուսերով կը ասէ բոլոր տեսակ ո՛ և է ցաւի և. ուռեր զրաստի արդիւնք ցանալ։

Որպեսզի ուռ և մեզ չի փարակու։ Քիչոյով և գուլերով, վերերս Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ հնարուած, կիրարուած և յոյզութեամբ գործածուած նորագոյն միջոցներով գտնու